

Yeryüzünotları

Sayı: 1 Güz'15

Üç Ayda Bir Çıkar

Düşünce & Kültür Dergisi

Dünden Bugüne Afrika

İbrahim Bachir Abdoulaye

Mombassa'dan Bursa'ya

Khalid Muhammed Bwana

Kosova'daki Göç Gerçeği

Albert Selishta

Mezuniyete Giden Yol

Denis Misku

YOL HİKAYELERİ

MİSAFİR ÖĞRENCİ ÇALIŞMASI YAPIYORSUNUZ

VE HÂLÂ
BİR WEB SİTENİZ
YOK MU?
O HALDE
WEB SİTEMİZİ ZİYARET EDİN!

www.legotasarim.com

legotasarım
hayal gücümüzün inanın!

REFERANSLARIMIZ

SUNUS

Merhaba,

İpekyolu Uluslararası Öğrenci Derneği,
4. Faaliyet yılında yeni bir soluk alarak
coğrafyamızın nefesini Bursa'ya taşıya-
cak bir pencereyi aralıyor...

Ülkemizde eğitim gören 160 farklı
ülkeden 80.000'i aşkın misafir öğren-
cinin her biri, farklı coğrafyaların solu-
ğunu üflüyor sokaklarımıza.

4 yıldır kulak verdiğimiz bu soluğu ar-
tık kağıda nakşetmenin zamanı geldiği
ilhamı düştü kalbimize ve bir kez daha
kulak kesildik ademin çocuklarının
yeryüzüne yayılmış hüznüne, kederine,
sevincine, özlemine, imanına, sevdası-
na...

Yeryüzü Notları, şehrimizde öğrenim
gören misafir öğrencilerimizin kalem-
lerinin ürünü; yani Yeryüzü Notları'nın
gerçek sahibi onlar...

Şimdi sizleri de yeryüzünün dört bir
yanından yayılan ve sokaklarımızı
dolduran soluğa kulak vermeye davet
ediyoruz...

Bizi birbirimize kardeş kılan Rabbimize
hamd ederek...

YERYÜZÜ NOTLARI

Düşünce & Kültür Dergisi

Yıl: 1 Sayı: 1 /Güz 2015

İpekyolu Uluslararası Öğrenci
Derneği Adına

İmtiyaz Sahibi

Ebubekir ARMAĞAN

Yazı İşleri Sorumlusu

Ebubekir ARMAĞAN

Yayın Kurulu

Refik ÖZMEN

Ömer ERDİNÇ

Rümeysa ÇETİN

Selçin ACAR

Grafik & Tasarım

legotasarım
www.legotasarim.com

İletişim

Kayhan Mah. Kirişçikızı Çıkmazı

No: 12/2 Osmangazi / BURSA

Tel: 0224 220 08 59

E-mail: ipekyolubursa@outlook.com

*Dergide yer alan yazıların bir kısmı,
Türkiye'de eğitim gören misafir
öğrenciler tarafından kaleme alınmıştır.
Okuyucuların bu hususu dikkate
almalarını rica ederiz.*

Yazılardan yazarlar sorumludur.

Ebubekir ARMAĞAN
İpekyolu Uluslararası
Öğrenci Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

Bismillahirrahmanirrahim;

Yol, yolcu olmak, yolda olmak...
İnsanoğlunun kaderi...

Anne rahminde başlayan bu serüven, ölüm ile birlikte dünyadaki seyr-ü seferini tamamlamış olsa da, yeni bir yolculuğun kapısını aralayıp, başka bir yol serüvenine girmiş oluyor. Bu meşakkatli serüven, ömür tükense de nihayete ermiyor.

İnsanoğlunun dünyadaki yolculuğunda, ikame ettiği nice mekânın da bir yol hikâyesinden söz etmek mümkündür. Bununla birlikte her mekân insanoğlunun yolculuğunda bıraktığı bir iz mesabesindedir.

Bu minvalde İpekyolu Uluslararası Öğrenci Derneği'nin yolculuk serüveni 4. Yılında sürüyor. 100'ü aşkın ülkeden eğitim amacı ile yollara düşmüş 1500'ün üzerinde misafir öğrencinin yolları bir vesile ile Bursa'da İpekyolu'nda kesişmiş ve her birinin yol hikâyesinde önemli bir durak olmuştur İpekyolu.

Her bir misafir öğrencimiz kardeşimiz farklı renkleri, dilleri, kültürleri, düşünüş biçimleri ile nice unutulmayacak hatıralar ve kadim izler bırakmıştır İpekyolu'nun mekânında. Mekânlar insan ile kimlik kazanıyor, insanoğlunun acı, tatlı hatırala-

rının sessiz; lakin canlı tanıkları olarak, ketum bir sırdaş ve dost kalarak, yolculuklarını sürdürüyorlar.

İpekyolu, yolları eğitim vesilesi ile Bursa'da kesişen "âdemin çocukları" için kurulmuş bir kervansaray mesabesindedir. Yolda olmak, yoksunluktur çoğu zaman ve bu çerçevede, yolcuya kim olduğu sorulmaz, İpekyolu'nun kapısı da daima içeri açılır. Bugün, İpekyolu'nun yolculuk serüveni, elinizde tuttuğunuz "Yeryüzü Notları" adını verdiği-miz dergi ile geride anlamlı bir iz bırakarak devam ediyor.

"Yeryüzü Notları Dergisi" yazı ve röportajların tümüyle misafir öğrencilerimize ait olduğu, profesyonel ya da gönüllü genç yol arkadaşlarımızın emekleri ile kendi yolculuk serüvenine başlıyor.

Gayemiz, Allah'ın geniş olarak yarattığı arzın farklı topraklarından gelen misafir öğrenci kardeşlerimiz vesilesi ile coğrafyamızın kadim izlerini sürmek ve sesine, soluğuna kulak vermektir.

Yapacağımız işin hayır olması için Rahman olan Rabbimizin adıyla başlıyor, O'ndan hayır ve bereket murad ediyoruz!

Me emrin e Allahut, Mëshiruesit, Mëshirëbërësit;

Udhë, udhëtar, udhëtim...
Kaderi i njeriut...

Kjo aventurë që fillon në barkun e nënës, me vdekje edhe pse i jep fund udhëtimit në këtë botë; hap dyert e një udhëtimit të ri, hyn në një rrugë të re. Kjo aventurë e vështirë nuk mbaron edhe kur jeta merr fund.

Mund të bëhet fjalë për tregimet e udhëtimeve të vendeve që njeriu ka shkelur përgjatë udhëtimit të tij në këtë botë. Në të njëjtën kohë, ç'do vend është një gjurmë e lënë gjatë udhëtimit të njeriut.

Në këtë mënyrë vazhdon aventura e udhëtimit të Shoqatës Ipekyolu (*Udha e Mëndafshit*) për Studentë Ndërkombëtarë, në vitin e saj të katërt. Mbi 1500 studentë mysafirë nga më shumë se 100 shtete kanë marrë rrugën për arsim dhe në një farë mënyre u janë kryqëzuar rrugët në Bursa tek Ipekyolu, e cila ka qenë një stacion i rëndësishëm për secilin prej tyre.

Ç'do student mysafir me mënyrat e të menduarit, ngjyrat, gjuhët dhe kulturat e ndryshme ka lënë gjurmë dhe kujtime të paharruara në shoqatën Ipekyolu. Vendet, me njeriun fitojnë identitet dhe vazhdojnë udhëtimin e tyre si miq të besuar dhe dëshmitarë të heshtur

por të gjallë të kujtimeve të njeriut.

Ipekyolu është si një han i madh i ndërtuar për "fëmijët e Ademit" që gjatë udhëtimit për arsim, u kryqëzohen udhët në Bursa. Të jesh udhëtar, zakonisht do të thotë të jesh në nevojë; prandaj nuk pyetet udhëtari se kush është, dera e Ipekyolu't hapet gjithmonë për brenda.

Sot, aventura e udhëtimit të Ipekyolu't, vazhdon duke lënë pas gjurmë domethënëse me revistën "Yeryüzü Notları" (Shënime të Tokës) të cilën e keni tashmë në dorë.

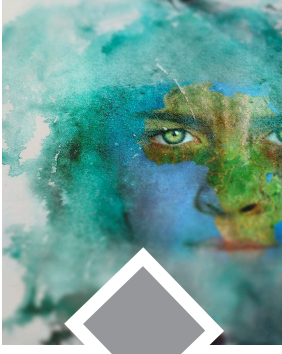
Revista "Yeryüzü Notları" me të gjitha shkrimet dhe reportazhet u përket studentëve tanë mysafirë dhe me punën e mundin e bashkëpunonjësve dhe vullnetarëve të rinj ka filluar udhëtimin e saj aventuror.

Qëllimi ynë është - që me anë të vëllezërve/motrave tanë studentë mysafirë të ardhur nga vende të ndryshme të tokës të cilën Allahu e ka krijuar të gjerë - të ndjekim gjurmët e gjeografisë sonë të lashtë dhe t'i vëmë veshin zërit të saj.

Fillojmë me emrin e Zotit Mëshirues që puna jonë të jetë e hajrit dhe kërkojmë prej Tij të mira e bereqet!

Ebubekir ARMAĞAN
*Shoqata Ipekyolu për
Studentë Ndërkombëtarë
Kryetar i Stafit Drejtues*

Dünden
Bugüne
Afrika

08

Afganistan'daki
Bazı
Kültürler

11

Mombassa'dan
Bursa'ya

14

İÇİNDEKİLER

Ayşe Tursun
ile röportaj

18

Nijerya'da Bir
Örgüt:
Boko Haram

24

20- 21. Yüzyılda
Etiyopya; Temel
Siyasi Bakış
Açısı

28

Bamer
ile
Röportaj

32

Unutulmanın:
Ahmetler
Köyü

36

Kafkaslarda Ka-
dim Bir Kültür:
Gürcü Kültürü

38

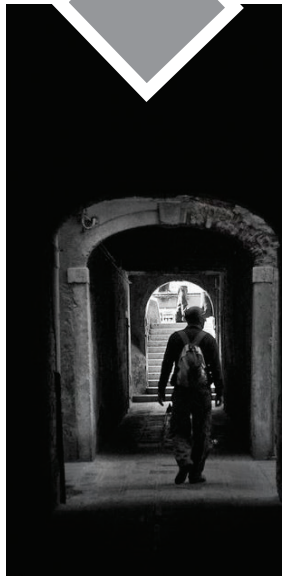

Mezuniyet'e
Giden Yol

44

Kosova'nın
Göç Gerçeği

42

Rufet Aliyev
Röportajı

50

dünden bugüne AFRIKA

İbrahim Bachir Abdoulaye / Nijer
Uludağ Üni. İlahiyat Fak.

Afrika kavramının, nereden geldiğine dair kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Farklı rivayetler olmakla birlikte, bilim adamlarının çoğuna göre, Afrika kelimesi, Afer veya Afri olarak, Kartaca savaşları esnasında, Romalılar tarafından Tunus'un yerli halkalarına atfen kullanılmıştır. Daha sonra tüm kıta için kullanılmaya başlamıştır.

İnsanlık tarihinin başlangıç noktası olarak kabul edilen Afrika Kıtası, Firavunlarla ilk medeniyetini tam anlamıyla kurmuş olarak tarihe geçmiştir. Bilimin de doğduğu yer olarak, Afrika Kıtası sünnetullah gereği, sırası ile Persler, Grek(Yunan)-İskender ve Roma'nın hakimiyetine geçmiştir.

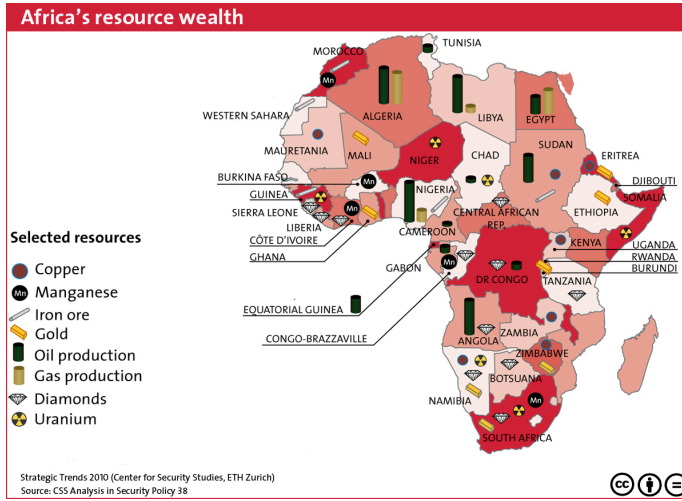
Afrika Halklarının çoğu, uğradığı mağlubiyet nedeniyle, Mısır'dan aşağı doğru inmek zorunda kalmışlardır. Bu hareketlilik, farklı dillerin ve kültürlerin gelişmesine katkıda bulunmuştur.

Medeniyetin izlerini ruhlarında taşıyan Afrika toplumları, Mısır kaderinden sonra yerleştikleri yeni topraklarda, yeniden çok renkli medeniyetler inşa etmişlerdir. Bunlar arasında Kuzey Afrika'da Karcaliler ve Fenikelilerin kurmuş olduğu medeniyetler, Batı Afrika'da kurulmuş medeniyetler, Mali Dahomey Shongai, Kongo, Great Zimbabwe, Etiyopya, Kanem Borno, Sokkoto, Mata Beyleri devletler ve imparatorluklar gibi önemli medeniyetler zikredilebilir.

Afrika'da 2900 kadar dilin konuşuluyor olması, onun ne kadar muazzam bir kültür zenginliğine sahip olduğunu ifade etmek için yeterlidir.

İnsanlık tarihi ve ilk uygarlık döneminin vurucu izlerini taşıyan Afrika Medeniyeti, hem coğrafi olarak hem de kültürel varlık alanı itibarıyla Batılı bakışın kurbanı olmuş.

Afrika'da, dini açıdan gerçek Hristiyanlığa

en yakın bölgelerden bir tanesinin Habeşistan(Etiyopya) olduğunu bilinmektedir. Bunun sebebi de Hz. Musa ve Harun'un, Afrika kıtasında mücadele etmiş olmalarıdır. Bunun içindir ki, Afrikalı olduklarını söylemenin gerçek olması ihtimali yüksektir. İslam'ın ilk döneminde gerçekleştirilen hicret (615 ve 616) Habeşistan'da şu an ki Etiyopya'ya olmuştur. Habeşistan Kralı Neccasi'nin İslam'ı kabul etmiş olması, İslam Dini'nin o coğrafyada erken dönemlerde tanınmış olduğuna anlamına gelir. Rivayetlere göre oradan bazı göçebe kabilelerin, İslam'ı sahiplenerek kıtanın Batısına indiklerini söylenir. Hz. Ömer döneminde, 639 yılında, Mısır'ın Fethi, 711de Tarık Bin Ziyad'ın Atlas Okyanusu'na ulaşmasıyla Afrika kıtasının Kuzeyi ve Kuzeybatısını İslam'la tanıştırdı ve Roma Hristiyan kültürünü oradan silindi. 13. Yüzyıla gelindiğinde Afrika'da 14 İslam devleti bulunmaktaydı. Bu sürecin neticesinde hala yaygın olarak kullanılan Swahili dili, kültürü ve Medeniyeti ortaya çıkmıştır. İslam dini Afrika'nın tarihi, kültürel kodlarını bozmamış, aksine onu yüceltmiş ve ıslahatına vesile olmuştur.

Afrika tarihinin kırılma noktasını teşkil eden Batı sömürgeciliği her ne kadar 15.yy başlamış olsa da, kökünü Roma'ya kadar götürmek mümkündür. Sömürge güçleri tarafından İslam'ın durdurulması ile Afrika felakete sürüklenmiştir. Endülüs Müslümanlarını ve medeniyet mirasını bitiren Batı zihniyetinin, hakim ol-

► Biraz da olsa nefes almayaya başlayan Afrika, son dönemlerde ortaya çıkan terörizm sorununu ile yine başka bir mücadeleye sürüklendi.

duğu Afrika'da benzer uygulamaları yapmamak için hiç bir nedeni yoktur.

İslam'ın bastırılması ile Afrika çok şey kaybetmiştir. 1900 yıllara kadar Afrika bir Müslüman kıta olarak adlandırılırken, günümüzde kıtanın neredeyse yüzde ellisi Hristiyanlaştırılmıştır.

Afrika'nın yaşadığı bir başka acı da köleleştirme faaliyetidir. Yine o batı zihniyeti, Afrika'dan aldığı maddi zenginlikleri ile yetinmeyip insanları da kendi topraklarına götürmeye çalışmış. Kaynaklara göre 100 milyona yakın insan Batıya götürülmüştür. Bu durumun, Afrika toplumunun düzenini bozan unsurlardan bir tanesi olduğunu söylenebilir. Dünyanın hiç bir yerinde bu kadar uzun süre, insanlık dışı muamele gören bir toplum olmamıştır. Yaklaşık altı asır bu felaketi sürdüren Batı, kanlı medeniyetini, Afrika'nın maddi ve insan gücü üzerine kurmuştur. Batının bu vahşiliğine karşı, elbette direnişler olmuştur. Afrikalılar, sınırlı imkanlarıyla farklı şekillerde onurlarını korumaya çalışmışlardır. Afrika Halkı, hatırlanacağı üzere, 1543'te Portekizliler tarafından şehit edilen Ahmet Gran, Kuzey Afrika'da Fransa ve İspanya'ya karşı direnen, Abdülkerim el Hattabi gibi önderlerin başını çektiği direnişlerle birlikte, Tunus, Çad, Burkina Faso ve Kamerun'da Fransızlara karşı yoğunlaşan ayaklanmalar, Angola'da Portekizlere karşı bağımsızlık hareketleri(1913), Güneybatı ve Doğu Afrika'da Alman işgaline karşı Hereso ve Hotonto (1904), Natal'de (1906) mücadeleleri, Somali'de Seyyid Muhammed (1890-1898), Sudan'da Mehdi (1881-1895) gibi liderleri ve direnişleri zikretmek mümkündür.

Bugünkü Afrika haritası 1884-1885'te Berlin Konferansında işgalci güçlerin aralarında anlaşarak, kendi ifadeleriyle "Pasta Paylaşımı" yaparak bugüne ulaşmıştır. Sadece kendi ulusal menfaatlerini dikkate alarak yaptıkları paylaşım, Afrika'da yeni sorunları ortaya çıkartmıştır.

1960 ile 1975 yılları arasında bağım-

sızlığını kazanmış olan Afrika ülkeleri, Batı tarafından çizilen suni sınırların getirisi olarak, komşu ülkeler ile sınır çatışmaları ve iç karışıklıklara neden olmuştur. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Afrikada uzunca yıllar yaşanan ve yaşanmakta olan istikrarsızlığın temel sebeplerini, sömürge yönetiminden kalan dağınıklık, suni sınırlar ve azınlıklar gibi siyasi meseleler teşkil etmektedir.

Bir milyarın üzerinde nüfusa sahip olan Afrika, ekonomik açıdan bakıldığında, dünyanın en büyük ve en fazla nüfus yoğunluğuna sahip ikinci kıtasıdır. Yer altı zenginliklerinin de büyük kısmı Afrika'dan çıkmasına rağmen, ekonomik açıdan gelişmemiş olması, diğer taraftan Birleşmiş Milletler Genel Kurulundan çıkan kararların %90'ının Afrika ülkeleri hakkında çıkartılıyor oluşu, sömürünün bir diğer şekli olarak karşımızda durmaktadır. Batılı ülkelerin, Dünya Bankası'nı (IMF) kullanıp, ödenmesi mümkün olmayan dış borçlar yüklenmesi, fakirlik ve işsizliğe sebep olmakta, kötü yöneticilerin iktidar arzularına siyasi destek vermeleri, yolsuzluk yapan yöneticilerin, çaldıkları tüm paraları da batı bankalarında gizlemesine müsaade etmesi ve bunları çözmek istememesi Afrika'nın sorunlarını daha da karmaşık hale getirmektedir.

Biraz da olsa nefes almaya başlayan Afrika, son dönemlerde ortaya çıkan terörizm soru-

nu ile yine başka bir mücadeleye sürüklendi. Geçmişte olduğu gibi Batı'nın dünya para akışını elinde bulundurması, silahların da üreticisi olması, terör kaynaklarının belirsiz olması, garipten ziyade, komik olsa gerek.

Emperyalistlerin en büyük gücü, her zaman savaş sorumluluğunu başkasına atmalarıdır. Dolayısıyla olup biten olayların asıl nedenini bilmek ve gerçekleri anlamak daha kompleks hale gelmektedir.

Batılılar, kendilerini, Afrika'ya uygarlık götürüren Beyaz Adam Misyonu olarak sunmuştur. Böylece yalan üzerinden kurgulanmış Afrika Tarihi, tüm dünyaya takdim edilmiştir. Bugün de terörizm bahanesiyle, Batı'nın istediği yere müdahale etmesi ile benzer bir senaryo oynanmaktadır.

Bugün bizler, özellikle Türkiye'de öğrenim gören öğrenci ve akademisyenler olarak, Afrikanın kimsenin bilmediği, "Gerçek Afrika" tarihini dünyaya sunmak gibi önemli bir vazifemizin olduğuna inanıyoruz. Gençlerimizin çoğunun bunun bilincinde olmaları, Afrika'nın geleceği için ümit vermektedir. Geçmişinden ders alarak geleceğe yön veren yeni bir neslin yetişiyor olması, ilerde Afrika'nın geleceğinin parlak olacağına işaret etmektedir. Bunun bir gün gerçekleşeceğine yürekten inanıyoruz. 🍃

Milli kültür tanımına göre her milletin bazı özel kültürleri var. Afganistan'ın en ünlü kültürlerinden bazılarını burada açıklamak istiyorum.

Abdul Qayoom Ayoobi / Afganistan
Uludağ Üni. Tıp Fak.

AFGANİSTAN'DAKİ BAZI KÜLTÜRLER

Kültür: Bir milletin maddi ve manevi değerlerinin toplamıdır. Her millet kültürü ile yaşar ve milletin en önemli yapı taşıdır. Dünyada ilk defa kültür Edward Taylor (1917-1832) tarafından şöyle tanımlanmış; “Kültür; bilgi, inanç, sanat, hukuk ve ahlakın bir karmaşık bütünüdür ki bir kişi toplumsal yaşayışından elde edilir.”

Her millet belli bir kültüre sahiptir. Diğer toplumlar gibi Afganistan’ın da bazı belli kültürleri var ve dünyada başka bir yerde gözükmemektedir. Tarihsel olarak M.Ö. 330’da başlamış ve hala (Milli Attan veya Milli Dans) yaşıyorlar.

Milli kültürler bir millet ile diğer milletlerin arasındaki farkı gösteren ve tarih boyunca meydana gelmiş, o millete ait maddi ve manevi değerlerin tümü olarak tanımlanmaktadır. Milli kültür tanımına göre her milletin bazı özel kültürleri var. Afganistan’ın en ünlü kültürlerden bazılarını burada açıklamak istiyorum.

1- Evlilik Tarzı: Afgan düğünlerinde damat ailesiyle birlikte özel bir araba ile gelinin evine gitmektedir. Gelin ve damat genel olarak

Bir sorunun çözümü için yaşlı ve bilgili adamlar arasında yapılan istişare toplantısına “Jirga” denir

ayrı ayrı odalarda tutulmaktadır, çiftin babaları veya yakın erkek akrabaları ile Müslüman din adamı (imam) tarafından nikah kıyılmaktadır. İmam ve temsilciler üç kez nikah şartlarını tekrar ederler. Nikahtan sonra damat ve gelin bir arabada damadın evine geri dönerler. Düğün damadın evinde 19:00 civarında başlar, gece 2:00 veya sabaha kadar devam etmektedir. Düğünde gece yarısı özel bir şarkı (Düğün şarkısının ismi Peştuncada: Pa Bismillah Kadam Ravahla, Farsçada ise Astabaru Ma İmane Stabaru’dır.) çalınır, şarkı bittikten sonra evlenen çift evlerine uğurlanır. Davetliler ise, gecenin ilerleyen saatlerine kadar geleneksel şarkılar söyler ve kutlamaya devam ederler.

2- Attan: Afganistan’ın ulusal, Peştunların ise geleneksel bir dansıdır. Bu geleneksel dans, Afganistan’ın İslamiyetle müşerref olmasından önce Avesti döneminden bu yana, Afgan kültüründe yer almaktadır. Attan Dansı, 14. Yüzyılda kısa bir süre İslam döneminde kaybolmaya yüz tutar. Ancak savaşlar başlamadan önce savaşçıların savaşa iyi hazırlanması için Attan, Hindikuş Dağları’nın ortasında tekrar başlamış ve yavaş yavaş milli bir kültür olarak kabul edilmiştir. Sonrasında düğün, beraber iş yapma

(aşır), milli bayramlar vb. günlerde de meşhur olmaya başlamıştır. Attan'daki kişilerin belli bir sayısı yoktur ancak genelde beş kişiden az olmaması gerekir. Dans esnasında kayıtlı bir müzik çalınır ya da Afganistan'ın 2000 yıllık eskiye dayanan geleneksel enstrümanı Dol (2000 yıllık tarihi olan bir enstrüman) çalan kişiler daire şeklinde dönerler. Eller ve ayaklar müzik ile birlikte ritmik olarak hareket eder. Yavaş bir tempoda başlayan dans, gittikçe hızlanır. Bu dansı yapacak kişilerin fiziksel dayanıklılıkları çok önemlidir. Attan dansı 15 veya en fazla 30 dakika sürer.

3- Jirga : Afganların çok eski kültürlerinden biridir ve bir sorunun çözümü için yaşlı ve bilgili adamlar arasında yapılan istişare toplantısına "Jirga" denir ve iki türe ayrılır.

Loya Jirga : Jirga'nın bir türüdür; ve 17.yüzyıldan beri uygulanmaya başlamış ve daha sonra milli bir kültür olarak kabul edilmiştir. Yeni bir anayasa oluşturmak, savaş, doğal afet gibi ulusal ve bölgesel sorunların çözümü için düzenlenen bir toplantıdır. İlk Loya Jirga 1707 yılında Hotaki dönemlerinde, Afganistan'ın eski başkenti Kandahar şehrinde Mirvays Hotik tarafından yapılmıştır. Sonrasında ise vuku bulan her büyük sorunu çözmek için bugüne kadar devam etmiştir. Loya Jirga en son, 2006 yılında Afganistan eski Cumhurbaşkanı Hamid Karzai ve Pakistan Cumhurbaşkanı ta-

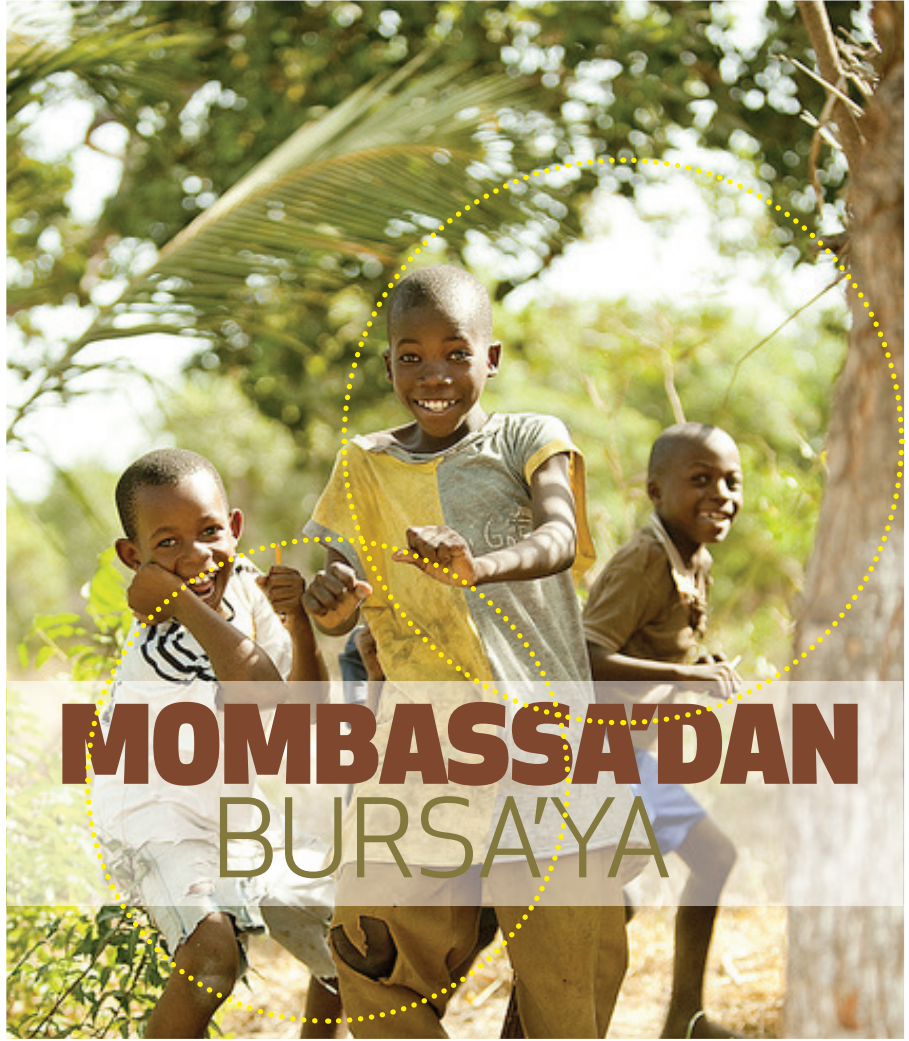

rafından organize edilmiş ve ortak sınırlara yapılan saldırılar üzerine oluşan anlaşmazlıkları sona erdirmek için Afganistan ile Pakistan'da etkin olan siyaset ve din adamları arasında yapılmıştır.

Köy Jirgası: Köy veya daha küçük bir bölgenin sorununu halletmek için köyün veya bölgenin ihtiyar adamlarının gerçekleştirdiği toplantıdır. Ani ölüm, kavga vb. sorunlar Köy Jirgası'nda görüşülür.

4- Afgan Kıyafetleri: Afganistan'ın değişik illerinde ve bölgelerinde giyim kültürü birbirinden farklıdır. Ancak genelde bütün Afgan kadınlar ve erkekler şalvar ve kamis (gömlekten biraz uzun kıyafet) giymektedir. Kadınların elbiseleri renk ve yapı bakımından erkeklerinkinden epey farklıdır. Bölgesel olarak güney ve batıda yaşayan Afganlar sarık, kuzey ve doğuda yaşayan Afganlar ise şapka takmaktadır.

Khalid Muhammed BWANA / KENYA

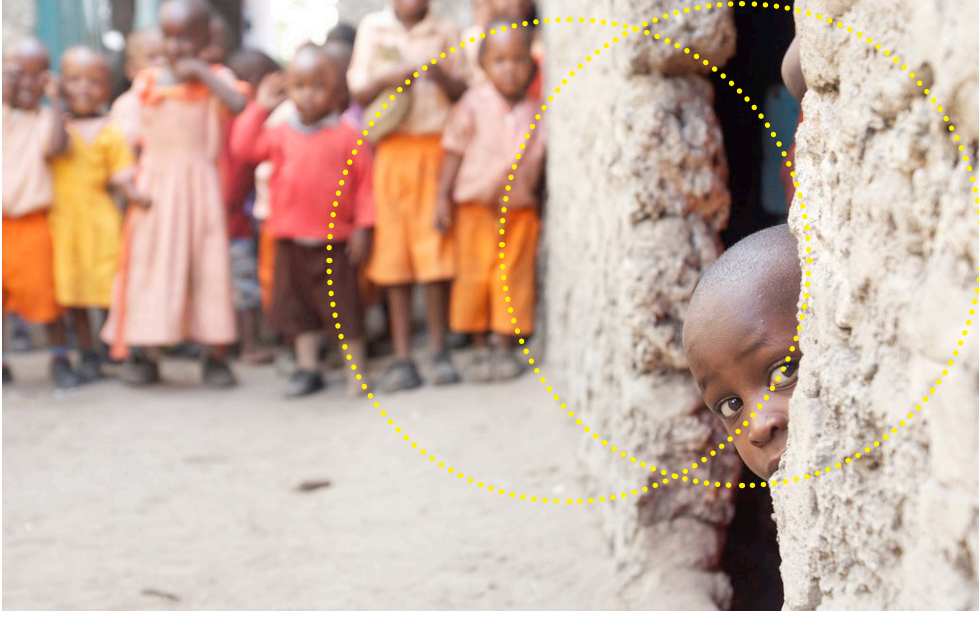
Uludağ Üni. Tıp Fak.

► Türkiye geleli 7 sene oldu ve 5 seçim gördüm ve sonunda da halk tarafından seçilen ilk cumhurbaşkanına şahit oldum. Ama burda çok keskin bir kutuplaşma var.

Kenya'da Mombasa şehrinde küçük bir kasabadan geliyorum. Kasabamın adı Kanamai; bereketli anlamına geliyor. Kasabam çok güzel bir ve geniş bir sahile sahip ve geçmişte bu yüzden ticaret merkezi olarak kullanılmış. Hint okyanusu üzerinden gelen tüccarlar, kasabamda Hindistan cevizi çok meşhur olduğu için şehrim "su gibi" anlamına gelen "Kana-mai" adını vermişler. Kanamai şehir merkezinden arabayla 1 saatlik mesafededir. Liseyi yatılı okulda ve zor şartlar altında okudum; lakin ailemden uzak olduğum için bazı konularda şanslı olduğumu söyleyebilirim. Mesela kendi kararlarımı kendim verebiliyordum. Sorumluluk almayı çok erken yaşlarda öğrendim.

Türkiye'de okuma serüvenim ise, ülkemizde, Türkiye'de ki üniversite sı-

navına benzer bir sınava girmemle başladı diyebilirim. KCSE adı altında bir sınavdan sorumlu tutuluyorduk. Türkiye'de ki sınavdan farklı olarak, ülkemizdeki sınavımız, test şeklinde ve 2 ayrı oturumda olmuyor. Bizim sınavımız klasik, yazılı bir şekilde oluyordu ve tam olarak 1 aylık sürece yayılıyordu. Sonuçları da 3 ay sonra açıklanıyordu. Ben de bu sınava gir-dim sonuçlar açıklandığında derece yaptığımı öğrendim ve bütün kasabadaki insanlar beni tebrik ettiler. Bu kasabadan üniversiteye giden ilk öğrencilerdendim. Üniversite sınavına girip istediğim bölümü kazandım. Sonra bir vesile ile yurt dışı burs imkânı olduğunu öğrendim ve bana Türkiye'de okuyabileceğim söylendi. O sınavı da başarılı bir şekilde geçtim. Karşımda iki seçenek vardı; ya memleketimde mühendislik okuyacaktım

ya da Türkiye'ye gidip hiç bilmediğim bir ülkede TIP okuyacaktım. Türkiye Kenya'dan daha gelişmiş bir ülke olduğu için ailem ve çevrem baskısıyla Türkiye'ye geldim. Fakat gelmeden önce Ağustos ayında Türkiye'deki hava sıcaklığının 35 derece olduğunu öğrendim. Ülkem ekvator bölgesinde bulunduğu için sıcaklık hep aynı kalıyordu. Türkiye'nin de aynı şekilde olduğunu, olacağını düşünerek, kışlık bir elbise almadan yazdan kalma halimle uçakla Türkiye'ye doğru yola çıktım.

Uzun bir uçak yolculuğundan sonra İstanbul'da indik. İstanbul'a beraber geldiğim arkadaşarımla, hepimiz şok etkisi yaşadık. Hava çok soğuktu. Aktarma yapmamız gerekiyordu. Bambaşka bir dille karşılaştık üstelik insanların önemli bir kısmı İngilizce bilmiyorlardı. Tabelalara bakarak bir şekilde aktarma uçağını bulduk. Daha aktarma yaparken ilk gördüğümüz uçakta yaşanan bir tartışmaydı. O anda nasıl insanlarla karşı karşıya kaldığımıza

dair endişelerimiz oluşmuştu. Sanki buradaki insanlar çok sabırsız sinirli ve agresifti, bu bizde ön yargılara sebep olmuştu.

İlk işimiz Türkçe dilini öğrenmek oldu; çünkü Türkiye'de eğitim dili, Türkçeydi. Ayrıca Türkiye'deki çoğu insan 2.nci bir dil bilmiyorlardı. Biz de Ankara'da Gazi Üniversitesi Türkçe Dil Okuluna kaydolduk. İlk başlarda Türkçe çok zor geldi fakat insanlar bizimle iletişim kurmak isteyince dili öğrenmek daha kolay oldu. Özellikle sportif aktivitelerin Türkçeyi öğrenmemiz açısından çok büyük katkısı oldu. Türkçe Dil Eğitimimiz 6 ay boyunca sürdü ve ondan sonra Yeşil Bursa'ya, evliyalılar şehri Bursa'ya geldik. Ve artık Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesinde eğitim hayatıma başlamıştım.

Ülkemizde iken, Türkiye'de bir zamanlar halifelüğün olduğunu biliyorduk; ama buraya geldiğimiz ilk zamanlar Türkiye'nin daha çok Avrupa ülkelerine benzediğini

► İlk gördüğümüz uçakta yaşanan bir tartışmaydı. O anda nasıl insanlarla karşı karşıya kaldığımıza dair endişelerimiz oluşmuştu. Sanki buradaki insanlar çok **sabırsız sinirli ve agresif**ti, bu bizde ön yargılara sebep olmuştu.

gördük. Osmanlıdan kalan sadece tarihi yapılar ve camilerdi. Burdaki öğrenciler sürekli eğlence peşinde koşuyorlar, bir sürü şeyi yeni gördükleri için onların tadına varmak ve doya doya yaşamak istiyorlar. Eski kültürlerini unutmuşlar adeta... Kahvehane ve kıraathanelerin yerini kafeler ve barlar almış durumda. Sadece belli bölgelerde insanlar eski kültürlerini yaşıyorlar. Bu hususlar bizi ziyadesi ile şaşırtmıştı.

Burda yaşadığım sürece beni en çok etkileyen ve burdaki insanların en sevdiğim özelliği çok misafirperver olmaları ve aile bağlarının çok kuvvetli olması. Örneğin düğünlerde olsun akraba kesimleri farklı şehirlerde yaşamalarına rağmen düğün zamanında hep birlikte oluyorlar. Bayramlarda aynı şekilde tanımadığınız bir insan

lum kuruluşunun olması ve bunların ülkeyi bir arada tutması çok hoşuma gitti. Bu yapıyı ülkeme götürmek istiyorum. Bu sivil topluluklarının bir kaçına üye oldum ve gönüllü olarak bir kaç projede yer aldım. Bu katıldığım projelerde edindiğim tecrübeler-

Burda yaşadığım sürece beni en çok etkileyen ve burdaki insanların en sevdiğim özelliği çok misafirperver olmaları ve aile bağlarının çok kuvvetli olması. Örneğin düğünlerde olsun akraba kesimleri farklı şehirlerde yaşamalarına rağmen düğün zamanında hep birlikte oluyorlar.

bile sizi davet eder, insanlar arasında yardımlaşma üst düzeydedir. Burada yoksul bir aileyi ziyaret ettiğiniz zaman bile onların yoksul olduğunu hissettirmezler ve bütün imkânlarını sunmaya hazırdırlar. Bu durum özellikle Mübarek Ramazan Ayında kendini gösterir.

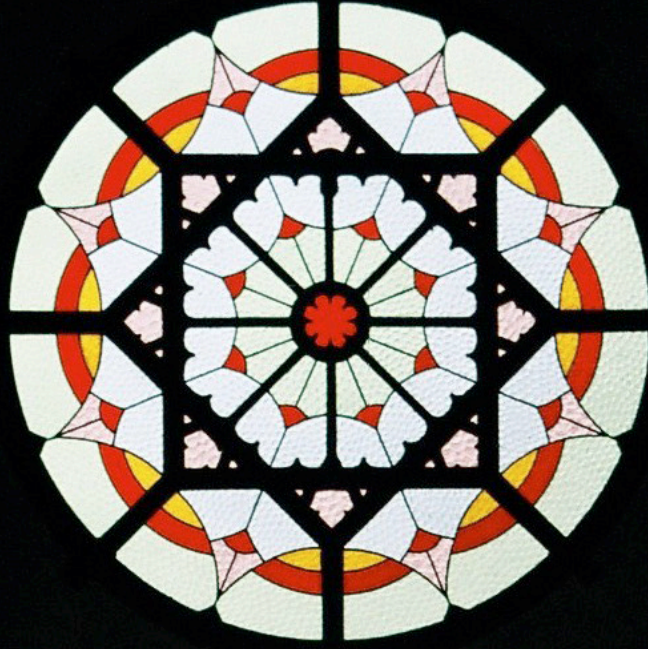
Burdaki yemekler ve tatlılar kelimelerle anlatılamayacak kadar güzel ve çok fazla türde yemek ve tatlı çeşidi var. Her insanın en az bir kere Türk yemekleri tatmasını öneririm. Burada her bölgenin kendine özgü bir mutfak ve yemekleri var. Ama en sevdiğim yemekler Doğu Anadolu ve Akdeniz bölgesindeki yemekler oldu. Doğu Anadolu yöresindeki yemekler etli ve acılı, Akdeniz yöresindeki yemekler ise zeytinyağlı, sebzelidir. Ayrıca Karadeniz Bölgesine has olan ve hamsiyle yapılan her çeşit yemeği çok sevdim. Spor olarak ben futbola ilgilendiğim için Türkiyede de bu ilgimi çekti. İnsanlar tuttıkları takıma gönülden bağlılar ve ailecek aynı takımı destekliyorlar, benim sempati en çok kazanan takım ve taraftarı Beşiktaş oldu.

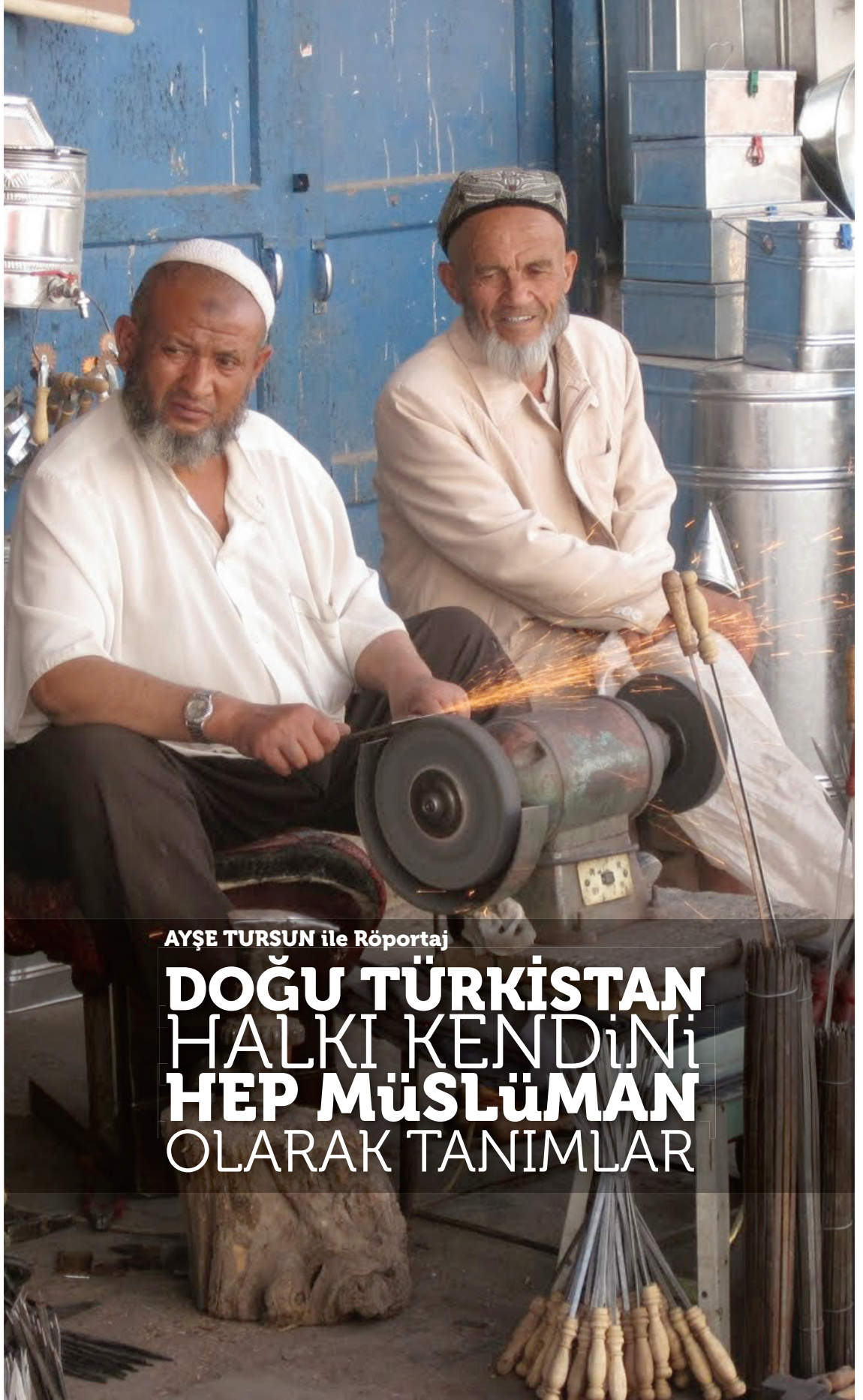
le kendimi daha da geliştirdim.

Türkiye geleli 7 sene oldu ve 5 seçim gördüm ve sonunda da halk tarafından seçilen ilk cumhurbaşkanına şahit oldum. Ama burda çok keskin bir kutuplaşma var. Bir taraf hükümeti desteklerken bir taraf da hükümet düşsün diye canını feda etmekten çekinmiyor, gezi olaylarında gördüğümüz gibi. Ama şöyle bir gerçek var ki devlet milleti için durmadan çalışıyor. Her insan kendi bakış açısına ve yetiştirildiği çevreye göre siyasi bir ideolojiye sahip. Bu Türkiye için ciddi bir zenginlik. Bizim için ise ziyadesi ile büyük bir tecrübe oldu.

Yeryüzünotları

AYŞE TURSUN ile Röportaj

DOĞU TÜRKİSTAN HALKI KENDİNİ HEP MÜSLÜMAN OLARAK TANIMLAR

Ayşe TURSUN / DOĞU TÜRKİSTAN
Uludağ Üni. İlahiyat Fak.

KONUŞAN: NESİBE NUR İLHAN

Öncelikle teşekkür ediyoruz, teklifimizi kabul ettiğin için. Seni tanımak isteriz evvela... Ailen, yaşadığın yer vs. anlatır mısın?

1990 yılında, Doğu Türkistan'ın Korla Şehrinde, 3 çocuklu bir ailenin en küçüğü olarak dünyaya geldim. Benim şehrim, Doğu Türkistan'ın tam ortasında. Korla, Başkent Urumçi'den sonra Doğu Türkistan'ın en gelişmiş şehri diyebilirim. Bulunduğum şehrin etrafı dağlarla çevrili. Ben küçükken babam bana, "bu dağların altı petrol ve altın madeni ile dolu" derdi. Büyüdükçe öğrendim, babamın söyledikleri gerçekmiş; lakin hepsi ÇİN tarafından çıkarılıyor ve işletiliyor. Babam serbest meslek erbabıdır. Kaşgar'da 7 çocuklu bir ailenin bir ferdi olarak büyümüş. Gerek yoksulluk, gerekse o dönemlerde Uygur halkının ayaklanmasından dolayı oluşan kargaşa nedeni ile okuyamamış. Annem ise memure olarak çalıştığı işyerinden, ben henüz ilkokula giderken başörtüsü örttüğü için işten çıkarılmıştı. Hatırlıyorum, o dönem başörtüsü örten Uygurlu kadınlara, ne iş yaparsa yapsın, temizlikçi muamelesi yapılır, onlar hor görülürlerdi.

► Farklı kültür-
tür-
lere sa-
hip iki ayrı
toplumuz.
Çinliler ile
temizlik
kültürün-
den tutun-
da, inanç,
kültür vs.
hususlar-
da birbi-
rimizden
**çok farklı-
yız.**

İşte böylesi bir süreçte ve mekânda büyüdüm...

**Doğu Türkistan'da Müslümanların yaşadığı sıkıntıları biliyoruz. Sistem-
ematik olarak devam eden asimile
politikası var. Bu durum sizi nasıl
etkiledi? Siz bu baskıcı politikaya
rağmen mevcut İslami bilincinizi
nasıl muhafaza ettiniz?**

Doğu Türkistan halkı, dindar olsun olmasın, kendini hep Müslüman olarak tanımlar. Baskı gören toplumlar kendi gelenek ve inançlarına daha sıkı bir şekilde sarılıyorlar. Biz de küçük yaşlarımızdan itibaren günah-sevap, helal-haram kavramları ile tanıştık. Bu biz de bir gelenektir. En basit olarak, diyebilirim ki, yere düşen ekmeği kaldırmak dahi çok önemlidir. Bu durum toplumumuzda, belli bir bilinç oluşturdu. Ben ise, 6 yaşında iken namaz kılmaya başlamıştım. Ablalarımda öyle. Fakat okulda kılamazdık, yasaktı çünkü. Kur'an-ı Kerim'i Uygurca okunuşunun yazıldığı bir kitapla karşılaştırarak ortaokul çağlarımda iken öğrendim. Çinli komşularımızın yaşayış biçimleri, inançları, kültürleri bizden çok farklı; ama onların etkisi altında hiç kalmadım diyebilirim.

Ben ilk kez ezanın bir şehirde okunduğunu İstanbul'da duydum. Hayatımda ilk kez sabah ezanı ile uyandım. Nasıl olduğunu tarif edemiyorum. İstanbul'da ki ilk günümde İkinci Namazı için Fatih Camiine gittim. Yine hayatımda ilk kez bir camide namaz kılacaktım. Namazı nasıl bir heyecanla kıldığımı anlatamam size. Ağlıyordum durmaksızın.

Tam da bu nokta da sormak isterim: Doğu Türkistan'a Çin'in iskân politikasının neticesi olarak yerleşimci olarak gelmiş Çin Halkı ile ilişkileriniz nasıl?

Farklı kültürlerle sahip iki ayrı toplumuz. Çinliler ile temizlik kültüründen tutunda, inanç, kültür vs. hususlarda birbirimizden çok farklıyız. Çinli komşularımız ile genelde iyi geçiniyoruz. Bir kısmı anlayışlı ve yardımseverdir. Kimisi şöyle der mesela: "Bu topraklar bize ait değil, biz buralara sonradan geldik." Kimisi ise "Biz bu topraklarda doğduk, bu topraklar bizim" diyerek bu topraklarda Uygurlara yer olmadığını söylerler. Fakat ifade etmem gerekir ki son zamanlarda meydana gelen olaylar neticesinde, ilişkilerimiz son derecede gergin bir hale büründü. Okullarda ise çoğu hocalarımız, bize ayrımcılık yaparak kötü davranırlar. İyileri de var; lakin maalesef çok az.

Hukuk Eğitimi aldığınızı biliyoruz. Eğitim süreciniz nasıl şekillendi?

Ben, şehrimde bulunan bir Çin Lisesinde bitirdim Lise öğrenimimi. Doğu Türkistan'da Çin Lisesi'ni bitirmiş birinin, Üniversiteyi Çin'de okuması daha kolaydır. Doğu Türkistan'da Üniversite eğitimi alabilmem için bir Çinliden daha fazla puan almam gerekiyor-

du. Bundan dolayı Çin'de Hukuk Fakültesi'ni bitirdim. Aslında Uygurlu gençlere Çin'de üniversite kontenjanı verilmesi asimile politikasının bir devamı gibi değerlendirilebilir.

Peki, Çin'de okurken, Doğu Türkistanlı olmanın dezavantajları oldu mu?

Çin'de ilk iki sene başörtüsü ile okuyabildim. Ama ikinci sınıftan sonra okuduğum üniversiteye gelen Uygurlu öğrenci sayısı artınca başörtüsü ve sakal yasaklandı. Hatta şapka takmayı dahi yasakladılar. Halk ise genel itibari ile başörtüsünden dolayı Arap Yarımadasından geldiğimizi zannediyordu. Fakat seyahatlerde çok sıkıntı çektiğimi söyleyebilirim. Şöyle ki, tren ya da otobüs garlarında yapılan kontrollerde kimliğimde Sincan-Uygur Bölgesi yazdığından dolayı, potansiyel suçlu ya da terörist muamelesi görüyordum. Daha ayrıntılı ve bazen onur kırıcı şekilde arıyorlardı üstümü. Tüm bunlar yeterince rahatsız ediciydi.

Gelelim Türkiye'de ki eğitim yolculuğunuza... Türkiye'de okumak fikri nasıl hâsıl oldu?

Aslına bakarsanız Türkiye'de okumak gibi bir fikrim yoktu. Sadece dinimi öğrenebileceğim bir okula gitmekti niyetim. Türkiye'de

Bu süreç gerçekten çok zorlu ve meşakkatli oldu. Evvela şunu söylemeliyim: Çin, Doğu Türkistanlıların Türkiye'ye gitmesini istemiyor. Türkiye'de Doğu Türkistan'ın özgürlüğünü savunan dernek veya vakıfların faaliyetlerine katılıp Çin aleyhine fikir sahibi olmamızdan ve faaliyet göstermemizden endişe ediyorlar.

okuyan bir akrabamız var. Bir bayram günü evimize ziyarete geldiğinde, onunla konuştum. Böylece karar verdim diyebilirim. Ve bir de yalnızca bir sene için gelmeyi planlıyordum, onu söylemeden geçmeyeyim.

Gelmeden önce Türkiye'yi nasıl tanıydınız?

Doğrusunu isterseniz, Türkiye'nin bir 3. Dünya ülkesi gibi gelişmemiş olduğunu düşünüyordum; ama geldiğimde çok şaşırdım.

Türkiye'ye yolculuk serüveninizden konuşalım biraz... Vize, pasaport vs. işlemler. Bu süreçte yaşadıklarınızı anlatırmısınız?

Bu süreç gerçekten çok zorlu ve meşakkatli oldu. Evvela şunu söylemeliyim: Çin, Doğu Türkistanlıların Türkiye'ye gitmesini istemiyor. Türkiye'de Doğu Türkistan'ın özgürlüğünü savunan dernek veya vakıfların faaliyetlerine katılıp Çin aleyhine fikir sahibi olmamızdan ve faaliyet göstermemizden endişe ediyorlar. Bunun içindir ki sadece pasaport için 5 ayrı kuruma gitmem ve görüşmem gerekiyordu. Kimisi "bugün git şu gün gel" diyor. Sürekli git gel. Her seferinde aynı soru ile karşılaşıyordum: "Türkiye'ye neden gidiyorsun?" Memurlar, pasaport verdiğim kişi siyasi faaliyetlerde bulunur, geri dönmez endişesi taşıyorlar ki böylesi bir durumda onların başlarına iş açılabilir. Açıkçası sistem, bizim için daima zorluklarla dolu. Kimi memurlar ise rüşvet beklentisi içinde olabiliyor. Vize işlemleri için kendimiz Türk Kurumlarına başvuramayız.

Bunun için yüksek miktarlarda para ödeyip çeşitli aracı kuruluşlar ile başvurumuzu gerçekleştirebiliyoruz. Ben Türkiye'den davet mektubu aldım ve onunla pasaport başvurusu yaptım. Fakat dediler ki Türkiye'den gelen davet mektuplarına karşılık pasaport vermiyoruz. Mecburen farklı yollar deneyerek, Malezya üzerinden bir davet mektubu gösterdim ve tam 7 ay sonra pasaportumu

alabildim.

Ve yolculuk... Nasıl başladı Türkiye yolculuğun? İlk izlenimlerin nelerdi?

Önce Kazakistan Astana'ya gittim uçakla. Astana hava limanında 10 saat bekledim. Çok yorucu bir bekleyişti. Oradan da İstanbul'a doğru yine uçakla yola çıktım. Uçaktan İstanbul'u görünce şok oldum. Kazakistan Astana'da havalimanında gördüğüm kötü muamele ve uzun bekleyişten sonra çok büyük şehri havadan görünce inmek istemedim uçaktan. Yani gerçekten korkmuştum. İstanbul'da beni orada üniversite okuyan akrabam karşıladı. Havalimanından şehre doğru ilerlerken kendimi son derece güvende, özgür hissettim. Her yer bana tanıdık geliyordu. Sanki rüyamda daha evvel gördüğüm yerleri geziyordum. Başörtülü insanların, camilerin varlığı çok rahatlatı-

İlahiyat Fakültesinin kontenjanı olduğunu söyledi, ben de başvurudum. Fakat ben sadece bir yıllığına planlama yapmıştım. Yanımdaki para da ancak buna yetebilirdi. Öğrenci işleri ile görüştüm, fakülteye kabul edildim ve o gün öğrendim fakültenin 4 yıllık olduğunu. Nasıl geçinirim, nerede kalırım diye düşündüm tabi çok. Allah'ın lütfu, Tataristanlı bir öğrenci ile tanıştım öğrenci işlerinde kayıt işlemlerimi yaparken. Diyanet Vakfı'nın burs mülakatları varmış ve son günmüş o gün. Ben nereden bilebilirdim ki Diyanet Vakfı'nı? Bir vesile ile oraya gittim. Ümitsizdim doğrusu. Ama Allah'a şükür burs imkanı oldu ve şimdi eğitimimi sürdürüyorum. Hepsinden razı olsun Rabbimiz. Ve bir de bana yoldaşlık eden samimiyetine inandığım sizler varsınız ve İpekyolu gibi bir evim var benim. Bu durum hayatımı kolaylaştırıyor ve kendimi yalnız hissetmiyorum.

Aslına bakarsanız Türkiye'de okumak gibi bir fikrim yoktu. Sadece dinimi öğrenebileceğim bir okula gitmekti niyetim. Türkiye'de okuyan bir akrabamız var. Bir bayram günü evimize ziyarete geldiğinde, onunla konuştum. Böylece karar verdim diyebilirim.

cıydı, evimde gibi hissediyordum.

Ben ilk kez ezanın bir şehirde okunduğunu İstanbul'da duydum. Hayatımda ilk kez sabah ezanı ile uyandım. Nasıl olduğunu tarif edemiyorum. İstanbul'da ki ilk günümde İkinci Namazı için Fatih Camiine gittim. Yine hayatımda ilk kez bir camide namaz kılacaktım. Namazı nasıl bir heyecanla kıldığımı anlatamam size. Ağlıyordum durmaksızın. Hatta birkaç teyze yanıma gelip "Niçin ağlıyorsun, Suriyeli misin?" diye sordular, meyve ikram ettiler; (gülüyor) ama Türkçe bilmediğim için onlara cevap veremedim, ben Doğu Türkistan'dan geldim diyemedim. Türkiye'de insanlardan memnun olduğumu ifade etmeliyim. Nereye gitsem bana yardımcı olacak birilerini buldum.

Peki, Bursa'ya, Uludağ Üniversitesine nasıl geldiniz? Nasıl geçiyor zamanınız?

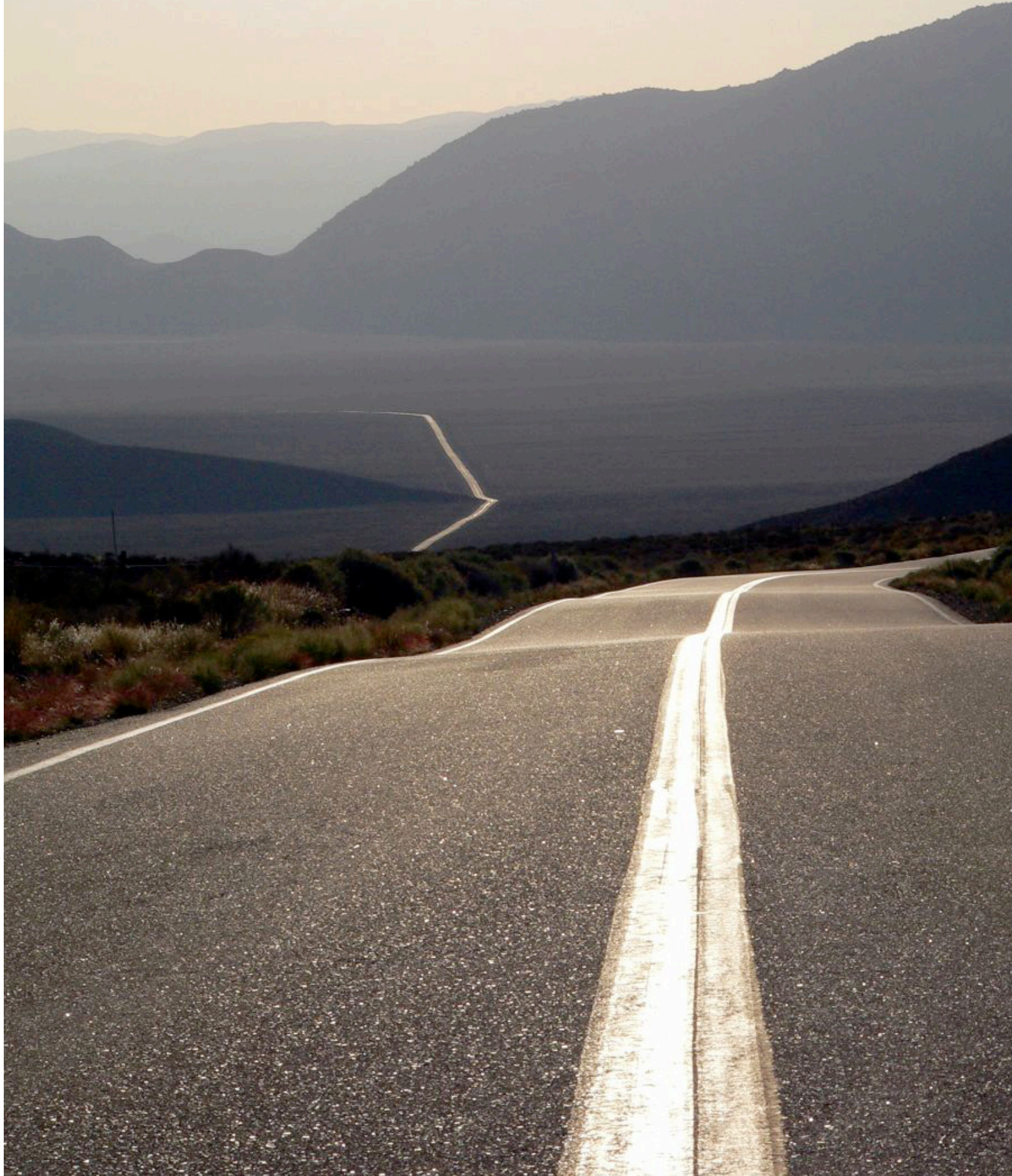
Doğrusu İstanbul'da Türkçe öğrenirken hayalimde hep Bursa'ya gelmek vardı. Arkadaşlarıma da bu hayalimi anlatırdım. Bir gün bir arkadaşım Uludağ Üniversitesi

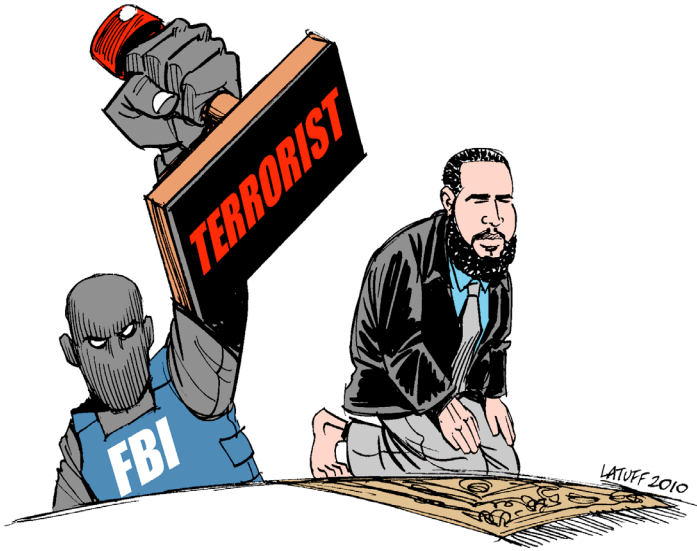
Son olarak mezuniyet sonrası planlarınızı dinlemek isteriz...

Mezuniyet sonrası ülkeme dönersem burada öğrendiklerimi insanlara anlatmak isterim; ama bu hem benim için hem de ailem için büyük bir risk oluşturur. Öğrendiklerimi anlatmayıp evde oturmak da kabullenebileceğim bir şey değil. Netice de Allah'ın dinini insanlara anlatmak için ilim tahsil ediyorum. Dönmemek gibi bir ihtimalim de var; ama bu defa anne ve babamdan uzak kalmaya ne ben dayanabilirim ne de onlar. Bir de dönersem hayatımı sürdürebilmem için resmi kurumlarda başörtüsüz çalışmak zorundayım. Bunu kesinlikle istemiyorum. Bunun için burada ayrıca bir meslek ya da sanat öğrenip döndüğümde kendi işimi yapmak isterim. Ama ne olacak, yalnızca Allah biliyor.

Yüce Allah hakkında en hayırlısını versin, yolunu açık etsin. Çok teşekkür ediyorum bu keyifli söyleşi için.

Yeryüzünotları

Nijerya'da Bir Örgüt **BOKO HARAM**

 MUHAMMED MUNİR / NİJERYA
Uludağ Üni. İlahiyat Fak.

► Geçtiğimiz sene (2014) Nijerya'da ki Hristiyanların lideri Güney Afrika'dan aldığı silahları Nijerya'ya sevk ederken yakalandı, ama sonunda Nijerya Hükümeti ona hiçbir dava açmadığı gibi üstüne **serbest bırakıldı.**

Boko Haram, 2000 yılında Borno-Maiduguri eyaletinin başkenti Maiduguri'de Mohammed Yusuf tarafından kurulan ve ülkede şeriat hükümlerinin hâkim olmasını hedefleyen silahlı bir örgüttür.

Örgüt, daha ziyade, şeriat hükümlerinin geçerli olup, uygulandığı Nijerya'nın kuzey kesiminde daha etkili konumdadır.

Peki ne anlama gelir Boko Haram?

Boko kelimesi İngilizcede "kitap" anlamına gelen "book" kelimesinden türetilmiş. Esasen Arap alfabesiyle yazılan ve afro-asiatic dil grubuna ait olan Hausa dilinin latin alfabesi ile olan versiyonunu

ifade için kullanılıyor. Hausa dili tıpkı Türkçe gibi, eskiden Arap alfabesi ile yazılırken başlangıçta İngilizler sonradan da Fransızlar tarafından dayatılan latin alfabesi ile birlikte latin harfları ile yazılmaya başlandı ve bu durum giderek batılı eğitim sistemini ifade eden bir simgeye dönüştü. Boko ya da Buku Haram'ın lafzi karşılığı 'latin alfabesi haram', 'batılı eğitim haram' demek anlamına gelmektedir.

Örgüt, ilk askeri tesisini 2004 yılında Nijer sınırına yakın bir bölgede kurdu. Boko Haram, 2004 yılında ilke eyleminde Kamerun sınırı yakınlarında Nijerya polisiyle girdiği çatışmada 28 üyesini kaybetti. Bu olaydan üç yıl sonra, 2007 yılının Eylül ayında Boko Haram ile Nijerya polisi arasında

çıkan çatışma sonrası, Nijeryalı 11 subay öldürüldü. Özellikle polis merkezleri başta olmak üzere kamu binalarını hedef alan örgüt, 2009 yılında yüzlerce kişinin ölümüne sebep olmuştur. Temmuz 2009 boyunca Boko Haram'ın polis istasyonlarına karşı saldırıları hızla devam etti. Bu dönemde Nijerya'nın kuzeyinde 700'ü aşkın insan Boko Haram militanlarınca öldürüldü ve 3000'den fazla insan bu olaylar sonrasında göç etmek zorunda kaldı. Nijerya ordu birliklerinin 2009 yılında örgüt üyelerinin bulunduğu camiye düzenledikleri baskın 200 kişinin ölümü ile sonuçlanmıştır. Ölenler arasında Taliban'ın iki numaralı ismi Eubekir Şekau'nun da bulunduğu belirtilmiştir-

Boko Haram Nijeryada kimilerine göre El-Kaidenin uzantısıdır, kimlerine göre ise Nijerya Hükümeti kuzeydeki Müslümanların nüfusunu azaltmak için örgüte destek olmaktadır. Örgüt günden güne, Kuzeydeki mahallelerde saldırılarını yoğunlaştırıyor. Burada bir soru işareti aklımıza gelebilir: Boko Haram kullandığı bombaları nerde buluyor? Aslına Boko Haram'a tabi olan insanlar fakir insanlardır. Geçimlerini hurma ve dini kitaplar satarak sağlıyorlar. Dolayısıyla, mevcut ekonomik durumları ağır silahları temin etmek için imkânsız. Öyleyse onlara destek sağlayanlar var.

Geçtiğimiz sene (2014) Nijerya'da ki Hris-

Nijeryalı bir Müslüman olarak kanaatim şu ki, Boko Haram gerçek İslamiyet'i temsil etmiyor. Sivilleri hedef alan saldırıların sonuçları daha çok radikal gayri Müslimlere yarıyor. İslam aleyhine yürüttükleri kampanyaya destek buluyorlar.

tir. Boko Haram, 26 Ağustos 2011 tarihinde Nijerya'nın başkenti Abuja kentindeki Birleşmiş Milletler binasına bombalı araçla saldırı düzenlenmiş ve bu saldırı sonrası 18 kişi hayatını kaybetmiştir. Aradan 4 ay geçmeden 25 Aralık'ta Noel için toplanılan kilise cemaatine bombalı saldırı düzenleyen örgüt, 40'tan fazla kişinin ölümüne neden oldu. Boko Haram, 2011 yılında Nijerya'da, 450'den fazla kişinin hayatını kaybetmesine neden olmuştur. 2013 Nisan ayında Boko Haram Örgütü bir kız yatılı kolejinde bulunan 300'den fazla kız kaçırıldı. Bu durumdan en çok kaçırılan kızların aileleri mustaripler.

tiyanların lideri Güney Afrika'dan aldığı silahları Nijerya'ya sevk ederken yakalandı, ama sonunda Nijerya Hükümeti ona hiçbir dava açmadığı gibi üstüne serbest bırakıldı. Bu durum ister istemez, Boko Haram'ın Nijerya Hükümeti ile işbirliği yaptığına dair şüpheleri artırıyor.

Nijeryalı bir Müslüman olarak kanaatim şu ki, Boko Haram gerçek İslamiyet'i temsil etmiyor. Sivilleri hedef alan saldırıların sonuçları daha çok radikal gayri Müslimlere yarıyor. İslam aleyhine yürüttükleri kampanyaya destek buluyorlar.

IBU

Chairil Anwar / Endonezya

Pernah aku ditegur
Katanya untuk kebaikan
Pernah aku dimarah
Katanya memperbaiki kelemahan
Pernah aku diminta membantu
Katanya supaya aku pandai

Ibu..

Pernah aku merajuk
Katanya aku manja
Pernah aku melawan
Katanya aku degil
Pernah aku menangis
Katanya aku lemah

Ibu...

Setiap kali aku tersilap
Dia hukum aku dengan nasihat
Setiap kali aku kecewa
Dia bangun di malam sepi lalu
bermunajat

Setiap kali aku dalam kesakitan
Dia ubati dengan penawar dan
semangat
Dan bila aku mencapai kejayaan
Dia kata bersyukur pada
Tuhan

Namun..
Tidak pernah aku lihat air mata
dukamu
Mengalir di pipimu
Begitu kuatnya dirimu..

Ibu...

Aku sayang padamu...
Tuhanku..
Aku bermohon padaMu
Sejahterakanlah dia
Selamanya..

ANNE

Chairil Anwar / Endonezya

Beni azarladı bir keresinde
İyiliğim için söyledi
Bana kızdı bir keresinde
Acziyetimden kurtulmam için
söyledi
Benden yardım istedi bir kere-
sinde
İyi bir insan olmam için söyledi

Anne..

Küstüm bir keresinde
Sen nazlısın dediler
Mücadele ettim bir keresinde
İnatçısın dediler
Ağladım bir keresinde
Acz içindesin dediler

Anne..

Her yanlış yaptığımda
Nasihat ile cezalandırır
Hayal kırıklığına uğradığım

zaman
Geceleri Allah'a yönelir ve bana
dua eder
Acı çektiğim zaman
Şevkle tedavi eder
Ve ben zafere ulaştığım zaman
Rabbi'ne yönel ! der

Fakat;
Ben senin keder gözyaşını, hiç
görmedim
Yanağına akarken
Çok güçlüsün sen

Anne..

Seni Seviyorum !
ve
Ey Rabbim !
Sana yalvarıyorum
Ona müreffeh bir hayat bahşet
Ebediyyen..

20 - 21. YÜZYILDA ETİYOPYA; **TEMEL SİYASİ BAKIŞ AÇISI**

İBRAHİM ABDELLA / ETİYOPYA
Uludağ Üni. TIP Fak.

TEMEL BİLGİLER

Tam Adı: Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti (Doğu Afrika Ülkesi)

Başkenti: AddisAbaba

Devlet Başkanı: Mulatu Teshome Wirtu

Başbakan: Hailemariam Desalegn

Nüfus: 96,506,031 (EthiopiaPopulation 2014 - World PopulationReview)

Para Birimi: Birr

Alan: 1.130.000 km² (437.794 kilometrekarelik)

Konuşulan Diller: Amhara, Oromo, Tigrinya, Somali

Dinler: İslam (%50), Hristiyanlık (%40 Ortodoks), Falaşa Yahudisi ve Waqefanna (%10)

NOT :

Tarihin en eski medeniyetlerinden biri olan Etiyopya Habeşistan olarak da bilinir.

NOT :

AddisAbaba Etiyopya ve Afrika Birliği'nin başkentidir. Uluslararası havaalanı ve kenti Aden Körfezi'ndeki Cibuti liman şehrine bağlayan demiryolu ile önemli bir kavşaktır.

NOT :

AddisAbaba yerel dilde yeni çiçek anlamına gelmektedir!

NOT :

Şehrin en önemli turistik yapıları, St. Georg Katedrali ve Kral II. Menelik sarayıdır.

NOT :

Etiyopya krallarından Lijiyasu Osmanlı'yı destekleyen ilk Etiyopyalı yönetici olmuştur. Bu yüzden İngiliz sömürge-

cileri Ülkenin dinini değiştirmek istediğini söyleyerek Ortodoksları Lijiyasu'ya karşı kıskırtmış ve sonucunda Lijiyasu Ortodokslar tarafından öldürülmüştür.

NOT :

Etiyopya ekonomisi GS-YİH'NİN % 50'si, ihracatının %90'ını ve istihdamının %80'ini içeren tarıma dayanmaktadır. Tarım üretiminin %80'ini de tahıl, mısır, arpa, darı ve teff (bir tür tahıl ürünü) oluşturmaktadır. Kahve üretiminin de Ülke ekonomisine önemli oranda katkısı vardır.

NOT :

Etiyopya, Afrika'nın en fazla canlı hayvan varlığına sahiptir. Bunların deri ve postları ülkenin önemli ihracat gelirini oluşturmaktadır.

Etiyopya'da 20. Yüzyıldan beri etnik ve siyasi bir çatışma sürüyor. Bu etnik çatışma ülkenin siyasi yapısının temelini oluşturur. Bu dönemdeki yöneticiler 'Tek Ülke Tek Din Tek Dil' düşüncesini benimsemişlerdir. Ülkedeki tüm insanlar tek din olan Ortodoks Hristiyanlığa inanmaya ve tek dil olan Amharca dilini kullanmaya zorlanıyordu. Bu düşünce 1900'lü yılların başından 1974'e kadar Güney (Güneydoğu, Güneybatı) ve Orta kesimlerde yaşayan Etiyopyalıların katledilmesine sebep oldu. Bu dönemde en çok zulüm görenler Wollo Müslümanları, Etiyopyanın en büyük etnik topluluğu Oromolar ve diğer küçük etnik topluluklardır.

1974'te imparatorluk yıkıldı ve yerini Sosyalizm aldı. Bu dönemdeki düşünce 'Tek ülke tek millet ve tek dil' oldu. Bu dönemde sadece Müslümanlara değil başkaldıran herkese zulm edildi. Etiyopya'da yaşayan muhelif halklar kendi etnik dillerini kullanmak istiyordu; lakin Amharcadan başka dil

kullanmak yasaktı. 1991'de doğu bloğunun çökmesi, SSCB'nin yıkılması, farklı etnik grupların isyanı birlikte Etiyopya'da Sosyalizm sona erdi. Sosyalizmin yıkılmasında etkili örgütler TPLF (Tigray People Liberation Front, Tigre Halk Kurtuluş Cephesi) ve OLF (OromoLiberation Front, Oromo Kurtuluş Cephesi) ve diğer etnik örgütlerdir.

1991'de Sosyalizmin yıkılmasıyla beraber bugünkü Cumhuriyet yönetim şekli (kapitalist ekonomi) kullanılmaya başlandı. Bu dönemde yönetim (Tek ülke tek bayrak farklı milletler) düşüncesini benimsemiştir. Etiyopya tarihinde ilk etnik federasyon bu dönemde kurulmuştur. Bu düşüncenin sebebi eski etnik çatışmayı ortadan kaldırmaktır. Aynı zamanda ülkenin laik olduğunu göstermektedir. Bu dönemde ülkede sadece Hristiyanların değil aynı zamanda müslümanlarında yaşadığına atıflar yapılmıştır. Müslümanlar Hristiyanlarla aynı haklara sahip oldu. Tarihi etnik çatışmalar hemen hemen ortadan kalktı. Ülke 9 etnik eyalete bölündü ve bu şekilde yönetilmeye başlandı. Her bölgenin kendine özgü dil, bayrak ve kuralları oldu ama bu 9 etnik eyaletin genel ve ortak kullandığı bir bayrak vardır. Bu bayrak yukarıdan aşağıya doğru üç yatay şerit halinde yeşil, sarı ve kırmızı renklerden oluşmaktadır. Bayrağın tam ortasında mavi daire içerisinde beş köşeli yıldızdan ve ışıktan oluşan ülkenin arması yer almaktadır. Yeşil renk ülkenin verimli topraklarını sembolize ederken, sarı renk ana yurduna duyulan sevgiyi, kırmızı renk ise gücü ve za-

lime karşı verilen savaşta dökülen kanı ifade etmektedir. Bayrağın ortasında bulunan devlet armasında dairenin içerisindeki mavi zemin barışı ve demokrasiyi, beş köşeli yıldız ülkedeki tüm etnik grupları, cinsiyetleri ve inançları sembolize ederken, beş eşit boya sahip ışın ise Etiyopya'nın parlak geleceğinin bir göstergesi olarak yer almaktadır. AddisAbaba eyaletlerin emir aldığı tek yer; ülkenin başkenti ve federasyon merkezidir.

Etiyopya 1991'den günümüze kadar tek parti olan TPLF tarafından yönetilmektedir. Ülkenin bu kadar olumlu şekilde gelişmesine rağmen bu yöneticiler zaman zaman kendi halkına zulm etmektedir. Bu yöneticilerin kullandığı sistem DivideAnd Rule (Böl Ve Yönet Sistemidir)'dir. Örneğin seçimlerden önce dinler ve etnik kültürler arası karışıklık çıkartarak kendi ömrünü uzatmaya çalışmaktadır.

Sonuç olarak Etiyopya eski bir medeniyet olmasına rağmen hala gelişmemiş ve sürekli yerinde saymış bir ülkedir. Herşeye rağmen denilebilir ki, 1991 sonrası Etiyopya halkı için refah açısından en parlak dönemdir. 🍃

A scenic landscape at sunset. A wide, paved road curves from the foreground into the distance, flanked by green grass and tall reeds. On the left, a white house with a dark roof and a small porch is visible. In the background, more houses and trees are silhouetted against the bright orange and yellow sky. A large, bright sun is positioned in the upper left, casting a long, golden glow across the scene. The sky is filled with soft, golden clouds.

Yeryüzünotları

GÖNÜLLÜLÜK ESASLI ÇALIŞIYORUZ

Türkiye’de öğrenim gören misafir öğrenciler, yalnızca kendi istikballeri ve ülkelerinin gelişimi için çalışıp üretmiyorlar. Ülkemizde bulundukları süre içerisinde kültür, sanat, bilim, dil, edebiyat vb. birçok alanda ülkemizin kültürel ve bilimsel birikimine ciddi katkılar ortaya koyduklarını söylemek zor değil.

İşte bu katkılardan bir örneğe, bir ilk çalışmaya kulak verdik. Balkan Araştırmaları Dergisi, her ne kadar tarihi, kültürel ve akrabalık bağlarımız olduğunu iddia etsek de, Balkanların tanıklık ettiği sosyo-ekonomik, sosyo-kültürel ve siyasal değişim ve dönüşümleri, toplumsal dinamikleri hakkında derinlemesine ve detaylı bilgi sahibi olmayan bizler için son derecede yalın, içeriden, reel ve somut bir fotoğraf ortaya koyuyor. Uludağ Üniversitesi’nde öğrenim gören bir grup misafir öğrencinin gayretleri ile yayın hayatına başlayan Balkan Araştırmaları

Dergisi, bugün 8. Sayısı ile karşımızda duruyor.

Biz de “Yeryüzü Notları” dergimiz adına, “Balkan Araştırmaları Dergisi’nin” yol hikâyesini tanıklık etmek üzere, derginin kurucularından ve “Balkan Araştırmaları Merkezi” Başkanı Enez İDRİZ ile bir röportaj gerçekleştirdik.

Y.N: İlk olarak, eğitim sürecinizden bahsedelim. Bursa’da ki eğitim yolculuğunuz nasıl başladı?

E.İ: 2002 senesinde 7 kişilik bir grup olarak Makedonya’dan geldik; sonraki senelerde de diğer ülkelerden birçok arkadaş geldi; kimimiz mezun oldu, kimimiz okulu bitirmeden geri döndü. Diyanet Vakfı burslusu olarak okuduk. 2005’te lisans eğitimimi bitirip yüksek lisansa başladım ve onu da 2007’de bitirdim.

Y.N: Derginin kuruluş aşamasından konuşalım biraz. Kuruluş nasıl gerçekleşti? Hangi hedef doğrultusunda yola çıktı? Balkan Araştırmaları Dergisi neyi amaçlıyor?

E.İ: Yüksek lisans okurken şahsî bir idealim vardı; Makedonya'da İSAM gibi bir araştırma kütüphanesi kurmak. Tabi bu uzun vadeli bir düşünceydi. Ama arkadaşlarla konuşuyorduk; buradan ayrılmadan Balkanlar için bir şeyler yapalım diyorduk. En azından birer makale yazıp kitap haline getirelim diye karar verdik. Makaleler yazıldı, bir araya getirildi ve basım aşamasına gelindi. O zaman düşünmeye başladık; acaba bir dergi haline dönüştürüp devamını getirebilir miyiz diye. Öyle de yaptık. Tabi derginin yayın kurulunu oluşturmak için Balkanların farklı ülkelerinden arkadaşlarla konuştuk ve oluşturduk. Artık başarılı olabileceğimizi düşünüyorduk; çünkü her sene yeni mezun olan arkadaşlardan da yüksek lisansa başlayan 10-15 kişi oluyordu.

Tabi bu noktada Prof. Dr. Asım YEDİYILDIZ hocamıza da değinmemiz gerek; zira bu projemiz ile çok ilgilendi, yazma konusunda

letlerin arasında sürekli anlaşmazlıklar çıkagelmıştır. Bunun sadece ilimle aşılabileceğini düşünüyoruz. İnsan, bilmediğinin düşmanıdır. Biz birbirimizi tanıdıkça daha huzurlu, daha barışçıl ilişkiler içerisine girdik. Birbirimizin farklılıklarını bilip öyle tanımak isteriz. Osmanlı devleti döneminde bu halklar barış ve uyum içerisinde yaşamayı başarmıştır. Bizim amacımız, o havayı teneffüs edebilmek için çabalamaktır. Onun içindir ki, derginin yanında BAMER'i (Balkan Araştırmaları Merkezi) kurduk.

Y.N: Bundan sonraki süreç nasıl gelişti?

E.İ: O dönemin fakülte yönetimindeki hocalarımızın da desteğiyle basım aşamasına geldik ve dergicilikle alakalı bir çok şey öğrendik. Bunların arasında, akademik dergilerin bir hakem kurulunun elinden geçtiği de vardı. Tabi ilk sayımız, her ne kadar bir kaç hocamızın elinden geçtiyse de hakemli bir dergi olarak basılmadı. Ama ikinci sayısından itibaren bizim de bir hakem kurulumuz var. Bunun oluşturulması için her birimiz ülkelerimiz ve Türkiye'deki akademisyenlerle irtibata geçti ve teklifimiz olumlu karşılandı. Sonrasında makale ara-

Geçmişten tevarüs ettiğimiz tarihimizi anlama ve anlatma çabasıdır bizimkisi. Dergimiz, ilmi açıdan bizi yetiştirecek bir okuldur. Biliyorsunuz, Balkanlar'daki milletlerin arasında sürekli anlaşmazlıklar çıkagelmıştır. Bunun sadece ilimle aşılabileceğini düşünüyoruz. İnsan, bilmediğinin düşmanıdır.

bizi cesaretlendirdi ve basımı için İlahiyat Fakültesi olarak bize destek olacaklarını söyledi. Türkiye'de öğrencilik dönemimiz boyunca insanların Balkanlar hakkında yanlış bilgilere sahip olduklarını, tabi bizim de çok fazla bilginin olmadığını fark ettik. Böylece hem kendimiz araştırarak, öğrenecek ve akademik çalışmalarımızı geliştirecektik, hem de okuyucularımıza Balkanlar hakkında dinî, siyasî, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlar ile ilgili kaynaklara dayalı bilgiler sunacaktık. Hedefimiz buydu, ülkelerimize döndüğümüzde de Balkanlar'a ve Türkiye'ye akademik katkıda bulunmak.

Geçmişten tevarüs ettiğimiz tarihimizi anlama ve anlatma çabasıdır bizimkisi. Dergimiz, ilmi açıdan bizi yetiştirecek bir okuldur. Biliyorsunuz, Balkanlar'daki mil-

yısına başladık, hem Türkiye'nin diğer üniversitelerinde hem de Balkanlar'da yüksek lisans, doktora yapan akademisyenlerden aldığımız İngilizce veya Türkçe makalelere dergimizde yer verdik. Artık dergimizin akademik çalışma yapanlar için teşvik edici bir yönü vardı; böylece, uluslararası hakemli bir dergi olup kendilerine akademik puan kazandırdığını öğrenenler bize makale göndermeye başladı. Fakülte'deki hocalarımız bu çalışmamızı tebrik ile karşıladı ve artık bizimle beraber tanıtımı için ellerinden geleni yapmaya başladılar. Çünkü kendilerinin yirmi sene evvel yapmak istediklerini, o gün biz öğrencileri olarak gün yüzüne çıkarmıştık.

Y.N: Bugün elimizde 8. Sayı var artık. İlk gün ile bugün arasında ilkel ol-

rak idealinizde, amatör bir ruh olarak heyecanınızda, bir farklılık var mı?

E.İ: Bir farklılık olmadığı gibi günbegün idealimize adım adım yaklaştığımızı hissediyoruz. Çalışma heyecanımızda zaman zaman dalgalanmalar olabiliyor, bazen kimi arkadaşımıza diğerlerine nazaran daha fazla iş düşüyor bu doğru. Ama bizim avantajımız baştan beri şuydu; gönüllülük esasına dayalı çalışıyor ve bütün kararlarımızı beraber alıyorduk. Bu da çalışmalarımıza bir bereket katıyordu.

Y.N: Bu çalışmanız, sizden sonra gelen öğrencilerin yüksek lisansa devam etmelerine neden olmuş mudur?

E.İ: Direkt olarak sebep olduğunu söyleyemeyiz ama bir örnek teşkil ettiğini söyleyebiliriz. Birçok arkadaşımızla birebir konuşmalarımız ve tavsiyelerimiz olmuştur.

Y.N: “BAMER’in” (Balkan Araştırmaları Merkezi) kuruluş aşaması nasıl cereyan etti, nasıl karar verdiniz?

E.İ: Uzun zamandır düşünüyorduk, çalışmalarımızı kurumsal bir çatı altında yürütmek istiyorduk artık. Çünkü ortak bir hafızanın oluşturulması gerekiyordu; sonradan gelecek olan arkadaşların sıfırdan başlamaması için bu önemliydi. Bu ihtiyacın farkında olduğumuz için karar verdik. Tabi bunun olması için acele etmedik, kendi doğal seyrinde olmasını istedik. Üstlendiğimiz sorumluluk gittikçe büyüyor; merkezin açılması ile birlikte daha fazla çalışmamız ve yeni yeni projeler üret-

memiz gerektiğini düşünüyoruz.

9. Pekala, netice de siz yarın bir gün buradaki eğitiminizi bitirip döneceksiniz; BAMER ve derginizin akıbeti ne olacak?

E.İ: Günümüzde iletişim ve ulaşım çok kolaylaşmış durumda. Ülkelerine dönen arkadaşlarımızla irtibatı kesmiyoruz, yine gidip gelmeler oluyor. Bu çalışmaları idare edecek birileri illa ki olacak. Hiç kimse kalmazsa merkezi Balkanlar’a da taşıyabiliriz; ama Türkiye ile kurmuş olduğumuz bağı asla koparmayız. Nitekim böylesi çalışmaların, maddî, siyasî, ekonomik vb. sebeplerden dolayı, memleketlerimizde sürdürülmesi oldukça zordur. Neticede bu çalışma belli bir seviyeye geldi ve nerede olursa olsun devam edecektir. Biz samimi olduğumuz sürece bu merkez de sekteye uğramaz diye düşünüyoruz.

Y.N: Son olarak, Balkanlardaki kütüphane projeniz hakkında bilgi verir misiniz?

E.İ: Kütüphane projesi, öğrencilik yıllarımızdan beri var ama takdir edersiniz ki öğrencilerin tek başına altından kalkabileceği bir proje değil. Son zamanlarda Türkiye ve Bursa’da Balkanlar ile ilgili çalışmalar yapan birçok kurum ve dernek bulunmaktadır. Biz bunları hiç bir zaman rakip olarak görmedik; tam aksine, işimizin böylece daha da kolaylaştığını düşünüyoruz. Bu projemizi de, muhtelif kurum ve kuruluşların desteği ile gerçekleştirebiliriz.

Y.N: Teşekkür ediyoruz, bize vakit ayırıp bu söyleşiyi gerçekleştirdiğiniz için...

▼
Son zamanlarda Türkiye ve Bursa’da Balkanlar ile ilgili çalışmalar yapan birçok kurum ve dernek bulunmaktadır. Biz bunları hiç bir zaman rakip olarak görmedik; tam aksine, işimizin böylece daha da kolaylaştığını düşünüyoruz.

Yeryüzünotları

MERZUK GRABUS / BOSNA HERSEK

Uludağ Üni. İslam Tarihi Doktora Öğr.

► Bosna'nın değişik yerlerinden gelen insanların katılımıyla şehitlikler ziyaret edildi, Kur'an okundu ve bir daha olmaması için "unutulmasın" mesajları verildi.

Bundan 21 sene önce bir köyde yaşanan dramı, zulmü ve Hırvat katliamlarından bir tanesini daha geride bırakmış oluyoruz. Bosna Hersek'in ortasında bulunan Vitez şehrine bağlı Ahmići (Ahmetler) köyünden bahsediyoruz.

Boşnak Müslümanların Hırvatlarla iç içe yaşadığı Ahmići köyünde 16. 04. 1993 Cuma günü sabahın erken saatlerinde büyük bir katliam ve "etnik temizlik" yaşandı. Hırvatlar, yüzyıllardır beraber yaşadıkları Müslüman Boşnak komşularını köyün camiiinde toplamak suretiyle diri diri yaktılar. 116 kişiyi bu şekilde şehit ederek Avrupa'nın gözü önünde geçen yüzyılın en vahim ve en büyük vahşetlerden bir tanesini gerçekleştirdiler.

Şehit edilenlerin içinde sekiz ço-

cuk da vardı. En küçüğü 3 aylık bir bebektir. 81 yaşındaki Fatima Harçeviç de kurbanlar arasındaydı. Burada sadece bu köyün halkı değil aynı zamanda Bosna'nın değişik yerlerinden Sırp zulmünden kaçarak buraya sığınmış olanlar da şehadet şerbetini içerek canlarını vermişlerdi.

Peki bu katliam neden? Bu kin nereden? Bu insanların suçu neydi? Bu kin Boşnakların "Türk dinini" yani İslâm'ı seçmelerinden beri başlamıştı. Evet, bu masum insanların tek suçu Müslüman olmaktı. Onun için de her şeyden önce vicdan ve insanlığını kaybeden Hırvatların zulmüne maruz bırakılmışlardı. Farklı din ve kültüre sahip olmayı suç telakki ederek Müslümanları yok etmeye çalışan bu zihniyetin unuttuğu veya bilmediği bir şey var o da "De ki Hak geldi; batıl yıkılıp

Merhum ilk cumhurbaşkanımız Aliya İzzetbegoviç parlamentoda Radovan Karadžić'in "Müslümanlar bu topraklarda yok olur" sözü üzerine: "Bu topraklarda herkes yok olabilir ama Müslümanlar asla yok olamaz" demiştir.

gitti. Zaten batıl yıkılmaya mahkûmdur" ayetidir.

Merhum ilk cumhurbaşkanımız Aliya İzzetbegoviç parlamentoda Radovan Karadžić'in "Müslümanlar bu topraklarda yok olur" sözü üzerine: "Bu topraklarda herkes yok olabilir ama Müslümanlar asla yok olamaz" sözleriyle yukarıda zikretmiş olduğumuz ayetin gerçeğini vurgulamış ve böyle bir şeyin asla mümkün olamayacağını altını çizerek ifade etmişti.

Bosna Savaşı sırasında sadece Ahmetler köyünde değil, bunun gibi gerek Çetnik gerekse Ustaşalar tarafından yüzlerce katliam gerçekleştirildi ve toplam 250 000 şehit verildi ama Müslümanlar buna rağmen o topraklarda mücadelelerini veriyor ve kendi din, değer ve kültürlerine sınıksız sarılarak yaşamlarına devam ediyorlar.

Her sene olduğu gibi bu sene de (2014) başta "Kanlı 16 Nisan" Derneği üyeleri ve şehitlerinin yakınları ile Bosna Hersek Diyanet İşleri Riyaseti, Travnik Müftülüğü ve Vitez halkı tarafından düzenlenen programa çok sayıda siyasi ve Bosna'nın değişik yerlerin-

den gelen insanların katılımıyla şehitlikler ziyaret edildi, Kur'an okundu ve bir daha olmaması için "unutulmasın" mesajları verildi. Bununla birlikte katliamı gerçekleştirenlerin hepsinin hala yakalanmadığı ve adaletten kaçtığı da bir başka acı gerçektir. Merhum Aliya İzzetbegoviç ve dava arkadaşları başta olmak üzere bütün Bosna şehitlerini ve bilhassa acımasızca Ahmiçi köyünde katledilen şehitlerimizi rahmetle yâd ediyorum. Mekânları cennet olsun. Yakınlarına da Allah'tan sabır dileyerek bu katliamın unutulmaması, unutturulmaması ve gelecek kuşaklara en iyi bir şekilde aktarılması gerektiğini düşünüyorum.

UNUTULMASIN!

Kafkaslar'da Kadim Bir Kültür GÜRCÜ KÜLTÜRÜ

RAMAZ BERİDZE / GÜRCİSTAN

Uludağ Üni. İlahiyat Fak.

Kültür, bir milletin yarattığı maddi ve manevi varlıkların değerlerin bütünü, gelenekler, görenekleri sanatı, edebiyatı, tarihi vb. bütünüyle yaşayış ve davranış biçimi olarak tanımlanır.

Kültür oluşturulur, kültür öğretilir... kültür biyolojik yoluyla satın olarak alınamaz. Böylece her nesil tarafından yeniden üretir ve gelecek nesillere aktarılır. Bir toplumun oluşup gelişmesine, onun diğer milletlerden farklı kılmasında ve medenileşmesine kültürün önemi çoktur. Kültür bir milletin temel değerlerinden oluşur. Ona dokunulamaz ve değiştirilemez. Kültürle beraber bir millet oluşur ve onun gelişmesini sağlar.

Her milletin kendi kültüründe olduğu gibi, Gürcistan'da kendi kültürel değerlerine, gelenek ve göreneklerine dayanmış ve bu günlere gelmiştir. Tarihsel süreçte, Gürcü kültür ve gelenekleri çeşitli yabancı ülkelerin geleneği ile harmanlanmış, böylece yerel medeniyet

▼
Gürcü kültürün oluşup gelişmesinde en önemli unsurlardan biri de Gürcü milli elbisesidir. Gürcüler için **milli kıyafet**, kültürün vazgeçilmez bir parçasıdır.

daha da zenginleşmiştir. Gürcü kültürü daha ziyade eski antik kültürlerden etkilenmiştir.

4. yy başlarında Gürcistan'da Hristiyanlığın resmi din olarak kabul edilmesiyle yeni kültürün temelini atılmış oldu.

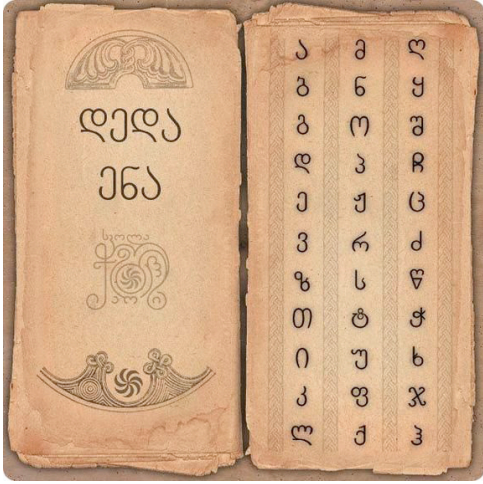
Bu gelişmenin sonunda Gürcü kültürü MS 9. asırdan itibaren yükselişe geçmiştir. Hristiyanlığın Gürcü kültürüne etkisini yapılan saraylar, kaleler ve şehirlerde muhtelif örneklerle görmek mümkündür.

Bu gelişim özellikle kilise kültürünün geliştiği bir yüzyılla beraber 12-13 yy da en görkemli yerlere ulaşmıştır.

Gürcü Dili ve Edebiyatı & Tarihsel Gelişimi

Gürcü kültürü, Gürcü Dili ve Alfabeti üzerine dayanan güçlü bir edebiyat geleneğine de sahiptir.

Dünyada kullanılan 14 yazı çeşidinden

biri olan Gürcü Alfabeti Milattan önce 3-4. Yüzyılda kullanılmaya başlanmış ve milattan önce 284 yılında İberia kralı 1.Parnavaz tarafından Gürcü alfabesi olarak geliştiril-

eseri ise (5. Yüzyıl), menkıbevi bir usül ile yazılan “Shushanikin İşkencesi” çalışmasıdır” yazarı ise İakob Xucesı Tsurtveli’dir. Gürcü diline ait en önemli eserlerden birisi

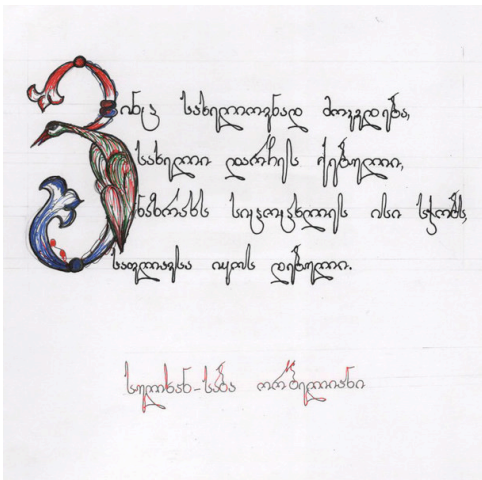
Gürcülerin vazgeçilmez kültür ve geleneklerinden bir diğeri de misafirperverliktir. Gürcülerin misafirperverliği her zaman herkesi şaşırtmıştır. Gürcülerde çok meşhur bir atasözü vardır. Bu kişi benim bugünkü misafirimdir, isterse bana kan denizi kadar borcu olsun, fark etmez”

miştir. Gürcü alfabesi 33 harften oluşur ve dünyanın kabul edilen en güzel beş yazı çeşidinden biri olarak kabul görmektedir.

Gürcü alfabesinin ilk örnekleri Filistin’de, 5. Yüzyılda bulunmuştur.

Gürcistan’da bulunan en eski yazı ise Bolnis Sionın yazısıdır (493-494).

Gürcü dilinde kaleme alınan ilk edebiyat

de 12. Yüzyılda şota Rustaveli tarafından Kraliçe Tamar’a ithafen yazılan ‘Kaplan Postlu şövalye’ eseridir.

Bu eser Gürcü literatürünün zenginliğini ortaya koymaktadır ve çeşitli dillere de tercüme edilmiştir. 1629 yılında ilk Gürcüce kitap basılmıştır. Bu dönemde Gürcü edebiyatının parlak bir temsilcisi olan David GÜRAMİşVİLİ de yaşamıştır.

Müzik ve Halk Dansları

Gürcü kültürün vazgeçilmez geleneklerden olan Gürcü folklorunun önemi çoktur. Müziği orijinal, armonik ve çok çeşitlidir... Gürcüler, danslarına verdikleri önemi ve coşkuyu dans figürlerinde de açıkça göstermektedirler. Halk danslarının 10 (on) dan fazla türü vardır.

Geleneksel Giyim Kuşam

Gürcü kültürün oluşup gelişmesinde en önemli unsurlardan biri de Gürcü milli elbisesidir. Gürcüler için milli kıyafet, kültürün vazgeçilmez bir parçasıdır. Her millet için milli elbisenin önemi ne kadar büyükse, Gürcüler için de milli kıyafet kendi kültürünü temsil etmesi açısından büyük bir öneme sahiptir.

Gürcüler bu elbisenin yapısıyla sadece Gürcistan'a ait olarak ve Gürcü kültürün ne kadar zengin olduğunu ifade ederek gururla giyerler.

Milli elbise olmadan danslar yapılamaz, düğünler ve milli yarışmalar düzenlenemez. Erkekler için milli elbisenin yaklaşık beş(5) çeşidi vardır. Bunlar,

▼
Bir toplumun oluşup gelişmesine, onun diğer milletlerden farklı kılmasında ve medenileşmesine **kültürün** önemi çoktur. Kültür bir milletin temel değerlerinden oluşur.

Gürcü ÇOXA, AJARULİ, ÇAKURA, XEVSURULİ, RAÇULİ ve KİNTAURİ'dir. (Gürcü ÇOXA Gürcüler için yiğitlik, mertlik anlamlarına geldiği gibi, dağda her türlü zorlukların karşısında dayanabileceklerini ifade eder.) Bayanlar için ise Gürcü Etek, Ajaralı ETEK, Raçuli ETEK, Xevsuruli ETEK'tir. Xevsuruli ve Coxa isimli elbiselerin 4 yüzyıldan bu yana Gürcistan'da Gürcü geleneklerine dayanarak sadece Gürcistan'da olduğu tespit edilmiştir.

Misafirperverlik...

Gürcülerin vazgeçilmez kültür ve geleneklerinden bir diğeri de misafirperverliktir. Gürcülerin misafirperverliği her zaman herkesi şaşırtmıştır. Gürcülerde çok meşhur bir atasözü vardır. Bu kişi benim bugünkü misafirimdir, isterse bana kan denizi kadar borcu olsun, fark etmez" Bu ifade misafire verilen önemi açıkça ortaya koymaktadır.

Gürcüler kendi asırlık gelenekleri ile her zaman gurur duyarlar. Gürcistan küçük bir ülke olmasına rağmen dünya kültürel mirasının gelişmesine katkıda bulunmuştur...

Yetim gülerse dünya güler

Her biriniz bir yetime
yardım ederseniz

DÜNYANIN
YETİMİNE
SİZ YETERSİNİZ.

1 YETİM
İÇİN AYLIK
₺100

URSA
iHH
İNSANİ YARDIM DERNEĞİ

YETİM
3072 YAZ
'YE GÖNDER
5₺ BAĞIŞTA BULUN

0224 225 06 11 www.bursaihh.org.tr

facebook.com/bursaihh

twitter.com/bursaihh

[#yetimgulerse](https://twitter.com/yetimgulerse)

KOSOVA'NIN GÖÇ GERÇEĞİ

ALBERT SHELİSTA

Uludağ Üni. Sosyal Bilimler Ens. Yüksek Lisans

1 999-2008 yılları arasında Birleşmiş Milletler idaresindeki bir bölge olan Kosova, 17 Şubat 2008 tarihinde tek tarafı olarak bağımsızlığını ilan ettikten kısa bir süre sonra, Rusya ve Çin hariç, dünyanın en büyük ve en gelişmiş ülkeleri tarafından tanınmıştır. Şimdi ise Kosova'yı tanıyan ülke sayısı 109'a ulaşmıştır. Kosova, bölgedeki ülkeler arasında AB ülkelerinin vize uyguladığı tek ülkedir.

Yaklaşık iki milyon insanın yaşadığı Kosova'da, ekonomik problemler ve işsizlik vatandaşları göçe zorlayan en büyük etkenlerdendir. "Kosova İstatistik Ajansı'nın" 2013 yılı verilerine göre ülkedeki kayıtlı işsizlik oranı yüzde 40,5 iken, gençler arasındaki işsizlik oranı yüzde 60'lara dayanmıştır. Halkın yaklaşık yüzde 15'inin günde sadece 1 Euro ile geçiniyor olması Kosova halkını göçe zorlayan en önemli sebeplerin başında gelmektedir.

Göçün altında yatan sebeplerin başında ekonomik sıkıntılar gelse de, daha güvenli ve daha iyi bir hayat arayışı, göçün diğer önemli sebepleri arasında gösterilebilir. Bu sebeplerin yanı sıra bir diğer sebep de ülkedeki sağlık sistemin çok zayıf olması ve devletin vatandaşların tümünü teminat altına alacak bir sağlık sigorta sistemine geçeme-

mesidir.

Sağlık problemlerine çözüm bulmak isteyen Kosovalılar tedavi, ameliyat, ilaç vb. her sağlık hizmetlerini ve ihtiyaçlarını para ile satın almak zorundadırlar. Ağır veya kronik hastalıkların çözümü ise Avrupa ülkelerinde görülmektedir. Avrupa ülkelerine gidip oturma izni aldıktan sonra sağlık sigortasından yararlanabiliyorlar. Böylece kendileri ve de özellikle çocukları için gerekli olan tedavilerini herhangi bir devlet hastanesinden sağlayabiliyorlar.

Kosova'da göç her zaman vardı, fakat göç edenlerin oranı, bugünkü kadar yüksek değildi; çünkü Kosova halkı, her zaman, devletin başına daha iyi bir yönetim sağlayacak bir hükümetin geleceği umudunu taşıyordu. Ta ki son seçimlerden sonra, daha önceleri iktidarda bulundukları süre içerisinde, adları yolsuzluğa karışmış iki siyasi partinin koalisyonla birleşip tekrar iktidara gelmesi ile halkın önemli bir kesiminin umutları kesilmiştir. Ve bu iki parti arasında koalisyon anlaşmasının imzalanmasının hemen ertesi günü Kosova'dan umuda yolculuk başladı. Başkent Priştine'den otobüslerle Sırbistan'a giden Kosova vatandaşları, oradan da yasa dışı yollarla Macaristan'a geçiyor. Macaristan'a geçen Kosovalıların bir kısmı

Kosova İstihbarat Ajansı'nın Meclis Komitesi'ne sunduğu verilere göre 2015'in ilk ayında, 50 bin insan Kosova'dan göç etmiş durumdadır. Genel olarak son bir yıl içerisinde Kosova'dan göç eden insan sayısının 100 bini aştığını tahmin ediliyor.

bu ülke makamlarından sığınma talebinde bulunurken, bir kısmı da Avusturya ya da Almanya'ya gidip bu ülkelerden sığınma talep ediyor.

Kamu kurumlarında yolsuzlukların yaşanması, siyasi partilerin, yoksulluk ve işsizlik sorununu çözmemesi, halkın devletine olan güveninin kaybolmuş olması Kosova devletinin, ekonomik ve siyasi olarak büyük bir kriz içinde olduğunu gösteriyor. Sosyal refahın arttırılmasına yönelik projelerin hayata geçirilememesi, işsizliğin önlenememesi, uluslararası yabancı yatırımcıların ülkeye getirilememesi, Kosova'da siyasi sistemin tıkanışına vesile oldu.

Kosova İstihbarat Ajansı'nın Meclis Komitesi'ne sunduğu verilere göre 2015'in ilk ayında, 50 bin insan Kosova'dan göç etmiş durumdadır. Genel olarak son bir yıl içerisinde Kosova'dan göç eden insan sayısının 100 bini aştığını tahmin ediliyor. Bu ül-

kemiz için korkunç bir rakamdır. Avrupa'nın en güçlü ülkesi Almanya başta olmak üzere diğer Avrupa ülkeleri de ekonomik nedenlerden dolayı göç kabul etmeyeceklerini öne sürdüler. Bu yüzden göç edenlerin çoğu tekrar kendi ülkesine daha da fakir bir durumda dönecek çünkü giderken ellerindeki paraları veya değerli varlıklarını satıp yola çıktılar.

Hükümetin göçe karşı pasif kalması ve diğer sosyo-politik sorunlardan dolayı ülkede şiddetli protestolar olmuştur. Fakat bu insanların dönmesi ile beraber protestoların daha şiddetli olacağına dair şüphe yok. Bu arada, hiçbir AB ülkesi Kosova vatandaşlarına sığınma hakkı vermezken, ülkede yasa dışı ikamet ettiği tespit edilenler sınır dışı edilip kendilerine bu ülkelere giriş yasağı getiriliyor. Şu ana kadar yaklaşık 5 bin kişi geri çevrildi ve bu yıl içerisinde büyük kısmının tekrar Kosova'ya dönecekleri tahmin ediliyor.

▼
Kosova'da göç her zaman vardı, fakat göç edenlerin oranı, bugünkü kadar yüksek değildi; çünkü Kosova halkı, her zaman, devletin başına daha iyi bir yönetim sağlayacak bir hükümetin geleceği umudunu taşıyordu.

MĘZUNİYETE GİDEN YOL

DENİS MİSKU / ARNAVUTLUK
Uludağ Üni. İİBF

Lise yılarımda herkes gibi benim de geleceğime dair planlarım ve hayallerim vardı. 2009 yılında lisenin son sınıfındayken planlarımı somut hale getirmek için yoğun çabalar içindeydim. Üniversite sınavına hazırlıklar çoktan başlamıştı ve heyecanım giderek artıyordu.

Bütün bunlar olurken bir gün aniden bana bir haber geldi. Sevindirici olduğu kadar aynı zamanda şaşırtıcıydı. Geçmiş yıllarda Türkiye’de okumuş olan bir akrabam bana yurt dışında okuma imkânları anlatı ve sınavlarımı başarılı bir şekilde verirsem, Türkiye’ye gitme fırsatım olabileceğini söyledi. Bu haber

bütün planlarımı altüst etmişti; çünkü böyle bir şey bir an olsun bile aklımdan geçmemişti. Üstelik sunulan fırsat Türkiye’deydi ki benim için çok bildiğim bir yer değildi.

Türkiye hakkındaki dil, din, başkent vs. bilgim dışında, sadece lisede görmüş olduğumuz tarih dersinden Osmanlı İmparatorluğundan ve Cumhuriyetin kuruluşundan bahseden birkaç sayfa okumuştum. Biraz araştırmama rağmen yine günlerce düşünüp kaldım acaba yapabilir miyim böyle bir şey diye. Sonuçta ailemden uzak bilmediğim bir yerde tek başıma olacaktım.

► Ben hep şu duayı yaptım 'RABBİM, sen her şeyi bilersin, hakkımda hayırlısı ne ise o olsun ve gönlümü senden gelen **her şeye razı** eyle..."

Sonunda birkaç kişinin tavsiyesine dayanarak kabul ettim ama içimde yine ufak da olsa şüphelerim vardı.

Ekim ayı ile birlikte benim yolculuk tarihim de gelmişti. Üzerinden beş sene geçmesine rağmen o günü, bugün gibi hatırlıyorum. Tiran'dan uçağa bindim ve İstanbul Atatürk Havaalanına indim. Orada benim "Türkiye maceram" başladı. Beni bekleyecek olan refakatçi saatleri karıştırmış ve 2 saat geç gelmişti. İstanbul'da okuyan birkaç öğrencinin yardımıyla ikamet tezkeresi, sınava giriş başvurusu vs. bütün bürokratik işlemleri hal ettikten sonra, alışık olmadığım mahşeri bir kalabalığa sahip şehirde, hepimizin bildiği güzel İstanbul'a yerleştim. 1 sene boyunca YÖS'e (Yabancı Öğrenci Sınavı) çalıştım.

YÖS'ü geçtikten sonra sıra Üniversite başvurularına gelmişti ve yine arkadaşlarımızın yardımıyla birkaç üniversiteye başvurdum. Konya Selçuk, Balıkesir ve Sakarya üniversitelerine kazanmış bulunuyordum ve Sakarya üniversitesini seçtim. Artık İstanbul günlerimin sonu gelmişti ve yine bilmediğim yepyeni bir şehre gidiyordum. Bunun dışında bir sorunum daha vardı. YÖS'e odaklandığım için, Babı-Alem Uluslararası Öğrenci Derneğinde gördüğüm birkaç hafta ders dışında Türkçe ile fazla ilgilenememiştim ve bu durum derslerim açısından biraz sorun oldu.

2010 yılında misafir öğrencilerle ilgili mevzuat değişmişti ve üniversite harçları 3 katı artmıştı. Bu bizim için büyük bir sorun olmuştu ve ben bir tarafa üniversiteye kaydımı yaparken Milli Eğitim Bakanlığı'nın Burs Programına (bugün ki Türkiye Burs-

ları) başvuru yaptım. Elhamdulillah o bursu kazandım kazanmasına da elimde Türkçe yeterlilik belgesi olduğu halde 1 sene TÖMER okumak mecburi olduğunu söylendi. Bu aslında hem iyi hem kötü bir haberd. İyi tarafı hem Türkçemi daha çok geliştirme imkânı sahip olacaktım hem de daha iyi şartlarda okumaya fırsatım olacaktı. Kötü tarafı ise bir senemi daha kaybetmiş olacaktım.

Sakarya'da 2 ay kadar kaldıktan sonra kaydımı alıp yönümü yepyeni bir rotaya çevirdim. Bu defa Ankara'ya gidiyordum. Orada da bir haftalık bir bürokratik uğraşı sonunda nihayet TÖMER (Ankara Üniversitesi Türkçe Eğitim Merkezi) öğrencisi oldum. 7 aylık bir eğitimin sonunda yine ilk noktaya gelmiş bulunuyordum "Üniversite Başvuruları"... Sonuçlar açıklandığı zaman yine sıradaki sürpriz ortaya çıkmıştı. Bu sefer yine bilmediğim bir yeri kazanmıştım 'Uludağ Üniversitesi"... Bu sefer çok endişeli değildim çünkü artık Bursa'da okuyan birkaç Arnavut öğrenci ile, İstanbul'dan beri tanışıyordum ve onların yardımıyla daha kolay olacağımı düşünüyordum. Yine de yeni bir şehri keşfetmek heyecanını yaşıyordum.

Bursa'ya geldikten sonra üniversiteye başladım ve aynı zamanda arkadaşlarımdan yardımıyla gezmeye başladım. Bir yandan derslere özen gösterirken diğer yandan sosyal hayata da özen göstermeye çalıştım. Yapılan konferanslara, seminerlere, ülke tanıtımlara vs katılmaya gayret gösterdim. Bunlara katılmak bazıları için önemsiz bir şey ama ben kendi adıma söylüyorum bana çok şey kattılar. Birincisi okulda ve yurttaki olduğu gibi buralarda da birçok kişiyle tanıştım. Adını bile bilmediğim

Sakarya'da 2 ay kadar kaldıktan sonra kaydımı alıp yönümü yep-
yeni bir rotaya çevirdim. Bu defa Ankara'ya gidiyordum. Orada
da bir haftalık bir bürokratik uğraşı sonunda nihayet TÖMER
(Ankara Üniversitesi Türkçe Eğitim Merkezi) öğrencisi oldum. 7
aylık bir eğitimin sonunda yine ilk noktaya gelmiş bulunuyordum
"Üniversite Başvuruları"...

ülkelerin tarihinden, ekonomisine
kadar birçok konu hakkında bilgi
sahibi oldum. İkincisi ise katıldığım
birçok tarih, dini ve siyasi konferans
ve seminerlerden de çok faydalandığımı düşünüyorum.

Sonuç olarak Bursa'da dolu dolu
geçirdiğim bu 4 senenin sonunda
ayrılma zamanı geldi. Bir yandan
hedefime ulaşmış hayalimi gerçekleştire
me sevincini yaşarken diğer yandan
bu güzel şehir ve bu şehrin güzel
insanlarından ayrılma üzüntüsünü yaşıyorum.

Başta da belirttiğim gibi 6 senelik
"Türkiye Macerasının" sonuna yaklaşıyorum. Bu yolculuğun sonuna

geldim ama şunu anladım ki bu seçimi yaptığım için hiç pişman değilim; çünkü yurt dışına okuyor olmak benim için büyük bir tecrübe oldu ve çok şey kattı bana. Yine olsam aynı tercihi yeniden yapardım... Buralardan ayrılırken 2 tane diploma ile ayrılmış olacağım: 1. si Üniversite diploması, ikinci olarak ise maneviyat diplomasıdır. Ben hep şu duayı yaptım 'RABBİM, sen her şeyi bilersin, hakkımda hayırlısı ne ise o olsun ve gönlümü senden gelen her şeye razı eyle...' Ve son olarak bu satırları yazarken aklıma ilk geldiğim sene çok sevdiğim Türk bir abimin bana söylediği bir sözü geldi: "Ne okursan oku, hangi meslek sahibi olursan ol, her şeyden önce insan olmak lazım".

Yeryüzünotları

Azerbaycan'da İPEKYOLU İsimli Bir Dernek Kuracağım

RUFET ALİYEV / AZERBAIJAN
Uludağ Üni. İşletme Yüksek Lisans

Geldiğimde bu derneğin de karşılıklı bir iyilik yapacağı ihtimalini düşündüm. Eğer öyleyse nasıl olsa anlarım diye düşündüm. Müslümanız ve kardeşiz çok şükür. İyi ki varlar diyorum. Bir gün ülkeme dönecek olursam, İpekyolu isimli bir dernek kurmayı hedefliyorum, karşılıksız iyilik yapacak bir dernek...

Rufet Eliyev arkadaşımız Azerbaycan Gence'den Bursa'ya okumaya gelmiş ve Rabbim, Bursa İpekyolu Uluslararası Öğrenci Derneği'nde yollarımızı keşsettirmiş. Kendisi Uludağ Üniversitesi'nde İİBF İktisat Yüksek Lisans 1. Sınıf öğrencisi. Türkiye'ye geliş macerasında yaşadığı koşuşturma ve Türkiye'ye has bürokratik yapıda karşılaştığı, trajikomik anıları, bizim ilginizi çekti. Kendisiyle öğrenciliğine dair yol hikâyesi, Türkiye izlenimleri ve Azerbaycan ile mukayesesi hakkında keyifli bir röportaj gerçekleştirdik.

Öncelikle bizi kırmayıp da teklifimizi kabul ettiğin için çok teşekkürler. Seni tanıyabilir miyiz?

1990 yılında Azerbaycan'ın Semkir ilçesi, Gence bölgesinde doğdum. 2 kız 2 erkek dört çocuklu bir ailenin üçüncü çocuğuyum. Annem "evdar" (ev hanımı) , babam ise şu an Rusya'da taksi şoförlüğü yapıyor. Gence Devlet Üniversitesinde Kamu Yönetimi bölümünde okudum. Okulumu bitirdikten

sonra yüksek lisansa başladım daha sonra bir yıl askerlik yaptım. Askerliğim bittikten sonra İktisat Bölümünden yüksek lisans yapmaya başladım. Bir şey öğrenemediğimi anlamaya başlayınca yüksek lisansı da yarım bıraktım.

Türkiye'ye eğitim için gelmeye nasıl karar verdiniz? Netice de farklı bir ülke de eğitim almanın muhtelif riskleri ve bedeli var. Doğrusu cesaret işi... Kararınızda etkili unsurlar nelerdir?

Eskişehir'de okuyan kuzenlerim de vardı ve Türkiye'yi anlatıyorlardı. Ben de keşke yüksek lisansa hiç başlamasaydım ve Türkiye'ye gitseydim diye düşünüyordum. Türkiye'ye gelme sebeplerimden biri de kültür olarak, millet olarak, din olarak, siyaset olarak birbirimize çok yakın hatta aynı olmamız. Dinimiz İslam'ın da buraya gelmemde çok etkisi oldu. Ben Azerbaycan'da bankada çalışmıştım. Siz de bilirsiniz ki bankalarda (en azından kendi memleketimde) hak yeniyor ve çoğu zaman buna şahit oluyorsunuz.

Rusya'da beyazsan birincisin, Rus'san birincisin, Rus değilsen ve Müslümansan ikincisin, Kafkasyalı isen zaten üçüncüsündür. Buraya gelen insanlar Rusya'da Türkiye'ye verilen imajın doğru olmadığını anlıyorlar ve Türkiye'ye olan teveccüh artıyor, doğal olarak.

Bankada çalıştığım süre içinde kötü olaylara tanıklık ediyordum ve bundan rahatsızlık duyuyordum. İçindeysen çoğu şeye göz yummak zorunda kalıyorsun, ya işten ayrılacaksın ya da göz yumacaksın. Ben de ayrılmayı tercih ettim ve eğitimime devam etmek kararı aldım ve Türkiye'ye gelmeye karar verdim.

Gelmeden önce Türkiye hakkındaki kanaatlerin nelerdi?

Azerbaycan'da Türkiye genel olarak iki türlü görülüyor: Türkiye'yi bilenler bir de Türkiye'yi bilmeyenler olarak diyebilirim. Türkiye'yi bilmeyenler Rusya'yı biliyorlar. Mesela benim Rusya'da yaşamış çalışmış yakınlarım var, Türkiye'yi geride kalmış, gelişmemiş bir ülke olarak düşünüyorlar. Mesela Özbekler ve Tacikler Rusya'da maalesef dürüst olmayan insanlar olarak görülüyor. Türkiye'ye de sanki böyleymiş gibi bakılıyor. Onlarda da Türkiye'ye karşı bir nefret yok; ama ekonomik olarak Rusya'ya bağımlı oldukları için oraya meyilli oluyorlar. Bir de Türkiye'yi bilenler, gündemi takip edenler var. Türkiye'yi kardeşimiz olarak görüyorlar.

Türkiye "bizim için umut yeridir, bize yardım edecek bir ülkedir" diye düşünülüyor onlar tarafından. İşte burada biraz milliyetçi bir nazar ile bakılıyor; ama milliyetçilik dediğimde ırk temelli bir düşünce aklınıza gelmesin. Yani milliyetçi olmaktan kasıt, Azerbaycan'daki dış etkenli yaşanan sıkıntılara karşı birleştirmek maksatlıdır Azerbaycan'da genel olarak böyle düşüncelerin bulunduğu bir ortamın içinden geldim.

Kültürel olarak adetlerimiz benziyor ama İslam'ı yaşama noktasında Azerbaycan'da sıkıntılar var. Mesela burada bir arkadaşım üniversitede bir yerde cüzdanını unutmuş ve gitmiş sonra geri almış. Bu durum bizde cüzdanı sahibine geri verme karşılığında para istemeye kadar gider. Yani insanlar Allah rızası için bir şey yapma düşüncesinde değiller. Azerbaycan'da insanlar okumuyorlar, kendilerini İslam biliyorlar ama öyle yaşamıyorlar. İslam dışı pek çok şey artık normal karşılanıyor.

Azerbaycanlı gençlerin Türkiye'ye eğitim için gelişlerinde ciddi bir artış var. Bu durum neye bağlı olabilir?

Türkiye-Azerbaycan ilişkileri gittikçe gelişiyor. Azerbaycan halkının, özellikle gençlerin Türkiye'ye olan ilgisi artmış ve gençler öğrenci olarak buraya geliyorlar ve gelmek istiyorlar. Azerbaycanlı gençlerin eğitim için Türkiye'yi tercih ediliyor oluşu tabii ki farklı sebeplerle de izah edilebilir. Azerbaycan'da okuyacağın zaman aylık yapacağın harcamayla Türkiye'de ki neredeyse aynı oluyor. Onun dışında Azerbaycan'da dönem sonunda öğretmenlere para verilmek zorunda kalınıyor ders geçmek için. Eğer iyi bir öğrenim görmek ve dönem sonunda hocalara para akıtmak istemiyorsan özel üniversiteye gitmek zorundasın. Onun da masrafı çok fazla. Burada böyle sorunlar yok.

Önceden de dediğim gibi Azerbaycan'da Türkiye'ye genel olarak iki türlü bakılıyor: Türkiye'yi bilenler bir de Türkiye'yi bil-

meyenler olarak. Türkiye'yi bilmeyenler Rusya'yı biliyorlar. Rusya'da beyazsan birincisin, Rus'san birincisin, Rus değilsen ve Müslümansan ikincisin, Kafkasyalı isen zaten üçüncüsündür. Buraya gelen insanlar Rusya'da Türkiye'ye verilen imajın doğru olmadığını anlıyorlar ve Türkiye'ye olan teveccüh artıyor, doğal olarak.

Peki, eğitim anlamında beklentilerinin karşılığını bulabildin mi?

Buldum, hatta fazlasıyla buldum. Aldığım eğitimi yeterli buluyorum. Benim ülkemde

kemdeki hem buradaki burslara başvur-
dum. Oradaki burslara başvurmak için çok
para harcadım ama yine de burs kazanama-
dım. Cebimde çok az bir para ile çıktım yola.
Yani bir nevi "Allah Kerimdir, benim yanı-
madır dedim. O'na güvendim." Geldiğimin
ilk birkaç günü Bursa'da Devlet Yurdunda
kaldım. Orada bir arkadaşla tanışmıştım.
Bir gün onda kaldım. Geldiğimin ilk günle-
rinde, Azeri bir garsonla tanışmıştım. O da
burada bir öğrenci evinde 7-8 kişiyle birlikte
kalyordu. Bir hafta da onların evinde kal-
dım. Bu arada, kalma yeri telaşesi haricinde
burs da arıyordum.

Burs için KYK'ya gittim. Daha sonra Sosyal
Bilimler Enstitüsü'ne gittim. Beni İlahiyat
Fakültesine yönlendirdiler. Oraya gittiğim-
de onların bu işle ilgilenmediğini söyleyip
beni Diyanet İşleri Bakanlığı'na yönlendir-
diler. Oraya gittiğimde benimle mülakat
yaptılar ve olumlu bir sonuç olursa araya-
caklarını söylediler. Ondan sonra öğren-
dim ki sadece İlahiyat öğrencilerine burs
veriliyormuş. Birkaç gün sonra, bir Pazar
günü zabıtaya gittim. Nöbetçi zabıta abiler

Üniversite bittikten sonra en azından imkânım olursa
birkaç yıl burada çalışmayı düşünüyorum. Gitme ya da
kalma konusunda kararsızım, henüz karar verdiğimi
söyleyemem.

öğrenci olduğun ya da olmadığın zaman bir
şey değişmiyor. Ama burada öğrenciyim di-
yorsanız insanlar size yardım ediyor. Benim
ülkemdeki bu durumun komünist rejiminin
etkisinden kaynaklı diye düşünüyorum. Es-
kiden Azerbaycan'da rüşvet çok yaygındı.
Ama şimdi değil ve hatta belki tek düzelen
şey rüşvet konusu. Üniversiteye rüşvetsiz
girebiliyorsun ama rüşvetsiz okuman çok
zor. İki çeşit üniversite var; özel üniversite-
ler ve devlet üniversiteleri. Şimdi bir sıkıntı
yok ama eskiden üniversiteye yalnızca zen-
gin çocukları girebiliyordu. O zamanlar şö-
yle bir düşünce vardı, bir kişi öğrenciyse zen-
gindir, çünkü üniversiteye parayla giriliyor.

Pekâlâ, Türkiye'ye geliş hikâyesini dinle- mek isteriz, birazda yolculuk hikâyesin- den konuşalım. Nasıl başladı yolculu- ğun, nelerle karşılaştın, neler yaşadın?

Türkiye'ye gelmeden önce hem kendi ül-

vardı. Derdimi anlattım; baktım ki onlar da
yardımcı olamayacak; çünkü ilk geldiğim za-
manlar burs işlerinin zabıtayla bir ilgisi var-
dır diye düşünüyordum, zabıta nedir onu
bile bilmiyordum. (gülüyor)

Bana belediyenin yardımcı olabileceğini
söylediler ben de belediyeye gittim beni
tekrar zabıtaya yönlendirdiler. Oradaki Se-
yit Ahmet Gültekin Komiser onların bir şey
yapamayacağını, belediyenin yurtları oldu-
ğunu söyledi. Sonra bana kalacak yer ola-
rak bir oteli önerdi. Türkiye'deki ilk haftam
böyle geçti. Daha sonra Eğitim Bakanlığı'na
(Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü) gittim.
Belki gittiğim başka yerler de var ama ha-
tırımda değil.

Eğitim Bakanlığında güvenlikteki kadın
bana önceden burs verildiğini ama bunun
kaldırıldığını söyledi. Sonra araştırdım "Hü-
kümet bursu" diye bir burs varmış, bir siyasi

parti dava açıp bunu kaldırtmış. Aynı gün, Osmangazi Belediyesi'ne gittim. Oradan da beni Büyükşehir Belediyesi'ne yönlendirdiler. Bana orada da yanlış yere geldiğimi söyleyip Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü'ne yönlendirdiler. Orada burs için geldiğimi söyledim. Bana, "istiyorsan sana kömür, şeker verelim" dediler. Ben de dedim herhalde benimle dalga geçiyorlar. (gülüyor) Normalde Azerbaycan'da olsam herhalde orada tepki gösterirdim bu insanlarla. Sonra öğrendim ki aslında dalga geçmiyorlarmış, onların işi o değilmiş. (gülüyor) Daha sonra beni belediyenin yanındaki zabıtaya yönlendirdiler. Orada bir yetkilinin yanına gittim ve ona her şeyi anlattım. Sonra bana üzerinde "İHH- Andi Mimini" yazılı bir kâğıt verdi. Sonra cebinden 80 lira çıkarıp elim tutuşturmaya çalıştı. İstemememe rağmen zorla verdi. Ertesi gün İHH'ya gittim. Derneği bulmakta çok zorlanmışım. Belki 2-3 saat aradım diyebilirim. Oradan beni İpekyolu Uluslararası Öğrenci Derneğine yönlendirdiler...

Gelecek planlarınızda Türkiye'nin yeri nedir? Öğrenciliğiniz bittikten sonra Türkiye'de kalmayı mı yoksa Türkiye'den gitmeyi mi düşünüyorsunuz?

Üniversite bittikten sonra en azından imkânım olursa birkaç yıl burada çalışmayı düşünüyorum. Gitme ya da kalma konusunda kararsızım, henüz karar verdiğimi söyleyemem.

Son olarak İPEKYOLU Uluslararası Öğrenci Derneği hakkındaki kanaatlerin nelerdir?

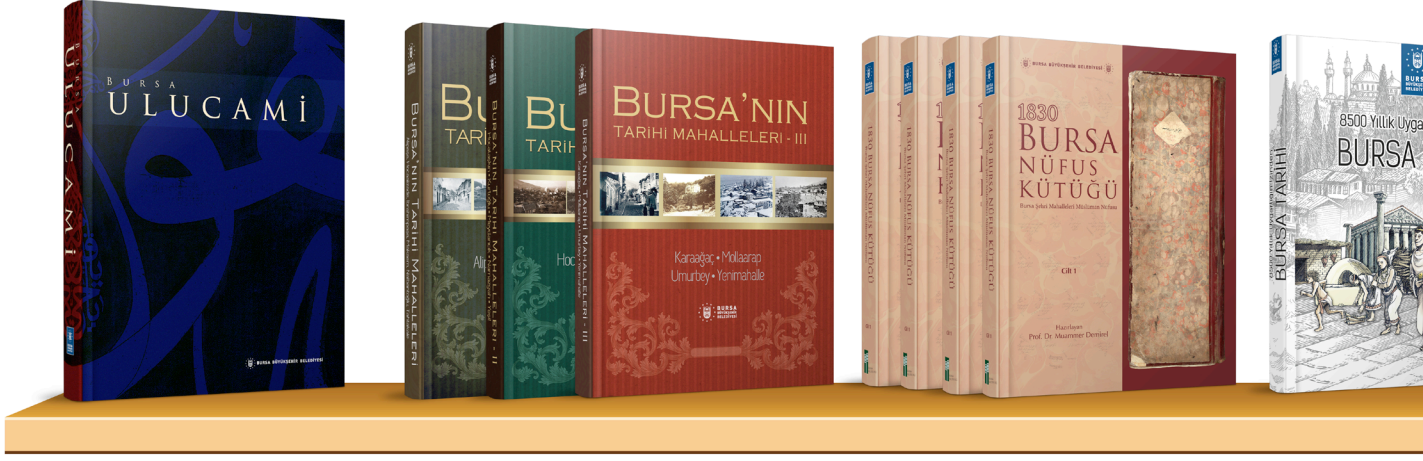
Ben daha önce Azerbaycan'da yabancı menşeli bir İngilizce kursuna gitmişim ve kursa farklı ülkelerden insanlar tanışmışım. Onlarla tanışmak beni hoşnut ediyordu. Ebubekir Abi farklı ülkelerden ve medeniyetlerden öğrencilerin İpekyolu olduğunu, onlarla tanışıldığını vs. söyledi. Bunlar benim ilgili olduğum şeylerdi. Tabi itiraf edeyim, ilk geldiğimde farklı düşünüyordum. Şimdi daha farklı düşünüyorum.

Aslında Azerbaycan'da belli gruplar ile iletişim halinde olsaydım buraya geldiğimde kalacak yer sıkıntısı ya da ekonomik sıkıntılar yaşamazdım. Ama onlarla iletişim kurmak istemedim. Çünkü onlarla bir olursanız onların söylediğini söylemelisiniz, onların dediğini yapmalısınız. Ben bunu istemedim.

Geldiğimde bu derneğin de karşılıklı bir iyilik yapacağı ihtimalini düşündüm. Eğer öyleyse nasıl olsa anlarım diye düşündüm. Ama tabi zaman geçtikçe insanlardan ve öğrencilerden hiçbir şey beklemediklerini, bir amaç gütmenden bu işi yaptıklarını anladım. Ben olsam da olmasam da bu işi yapacaklar. Müslümanız ve kardeşiz çok şükür. İyi ki varlar diyorum. Bir gün ülkeme dönecek olursam, İpekyolu isimli bir dernek kurmayı hedefliyorum, karşılıksız iyilik yapacak bir dernek...

Bu keyifli söyleşi için çok teşekkür ederiz. Allah size, hakkınızda en hayırlı olan güzellikleri nasip etsin, yolunuz açık olsun...

Teşekkürler, çok sağ olun...

ARINA YER AÇIN

www.bursakultur.com

kökleri dünyanın dört bir yanına uzanan ve
yüzlerce farklı coğrafyanın suyuyla beslenen
aynı ağacın dallarıyız.

“biz **BİR** milletiz”

İPEKYOLU
ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DERNEĞİ